ДЕФОЛИАЦИЯ—ПАХТАНИ ТЕЗ ОЧИЛТИРИШ, МАШИНА ТЕРИМИНИ ОММАВИЙ РАВИШДА КУЧАЙТИРИБ ЮБОРИШНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 222 (12.876).
24 СЕНТЯБРЬ 1964 ЙИЛ ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Сирдарё областининг механизаторлари бу йил мавсумда 240 минг тонна «оқ олтин»ни, яъни — етиштирилган ҳосилнинг 60 процентини машиналарда теришга сўз беришган. Бунинг учун ғўзанинг баргини сифатли тўктириш зарур. Ҳозир область далаларида қишлоқ хўжалик авиациясининг ўнлаб самолётлари ғўза баргига дори сепяпти. **Суратда:** Сирдарё бошқармасидаги «Ленинград» колхозида дефолиация қилиш пайти.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТ ИНТИЗОМИ—МУҚАДДАС

Коммунизм қурилишининг партиямиз белгилаб берган улкан вазифаларини амалга ошириш ҳар бир ходимдан садоқат билан, жон куйдириб ишлашни, намуна кўрсатишни, партия ва давлат интизомига қатъий амал қилишни талаб этади. Чунки, улкан ишлар, вазифалар, партиямиз қарорлари, кўрсатмаларини ҳаётга жорий этиш юксак уюшқоқлик, интизомлилик кўрсатишни, масъулиятни ҳис этиб ишлашни тақозо этади.

Бу йил — республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли юбилейи ўтадиган йил. Биз 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин»ни вақтида йиғиб-териб олишимиз, партияга, халқимизга берган ваъдамизга вафо қилмоғимиз даркор. Ахир, бундай катта хирмонни кўтариш ўз-ўзидан бўлмайди-ку! Бунинг учун бутун куч-имкониятларни сафарбар этиш, катта сиёсий-ташкилотчилик, тарбиявий ишлар олиб бориш, кенг омманинг ижодий куч ва ғайратини ана шу улуғвор, умумхалқ вазифасини, интернационал бурчимизни бажариш учун курашга сафарбар этиш лозим. Озгина бўлса ҳам хотиржамликка йўл қўйиш, уюшқоқсизлик кўрсатиб ғанимат фурсатни қўлдан бой бериб қўйиш партияга, давлатга жуда қимматга тушишини унутмаслик керак.

Қатъий интизом, уюшқоқлик, жон куйдириб ишлаш — бизнинг муқаддас бурчимиздир. Буни йиғим-терим ишларининг ниҳоят даражада мураккаблиги, вақтнинг зиқлиги, кутилаётган об-ҳаво қийинчиликлари талаб этади. Шуни унутмаслик керакки, пахта йиғим-терими фақат жисмоний меҳнатнигина эмас, балки юксак ташкилотчилик кўрсатишни, одам ва техника кучларини тўғри жойлаштиришни, резервларни ишга сола билишни, одамларнинг қалбига йўл топиб ишга илҳомлантиришни, хуллас — ақл-идрок билан донолик кўрсатиб ишлашни талаб этади. Вақтида уюшқоқлик билан ҳосилни ёғингарчиликка қолдирмасдан йиғиб-териб олсанг—ютасан, бўлмаса — ютқазасан. Ҳозирги даврнинг ҳар бир кунини ёғингарчилик, совуқлар бошланиб кетгандан кейин 15-20 кунда ҳам топиб бўлмайди. Турмуш, тажриба, ўтган йилги сабоқлар буни яққол кўрсатди. Ман-ман деган хўжаликларнинг раҳбарлари интизомсизликка, уюшқоқсизликка, хотиржамликка йўл қўйиб, вақтни ўтказиб юбориб, планларини озгина етказолмай осилиб қолдилар, эл-юрт олдида юзлари шувит бўлди. Шу сабабдан ҳам барча партия ташкилотлари юбилей йилида республикамиз шон-шуҳрати учун зўр садоқат билан, бутун жавобгарликни ҳис этган ҳолда ишни ташкил этмоқлари лозим. Пахта йиғим-терими жанговар фронт, ҳар бир область, бошқарма, колхоз, совхоз раҳбарлари учун, барча коммунистлар учун катта синовдир. Кадрларимизнинг ишчанлиги, принципиаллиги, партия ва халқ ишига садоқати ана шу синов даврида, бу йилги ишнинг натижалари билан белгиланади. Ўшанда ваъдабозлар, ўз сўзининг устидан чиқмайдиган бепарво, сийқаси чиқиб кетган, эл-юрт иши учун жонини куйдирмайдиган раҳбарлар ҳам маълум бўлиб қолади.

Ҳар бир раҳбар, партия, совет ва хўжалик ходими ўзининг юксак фазилатлари, юқори органлар қарорларини бажаришдаги жонкуярлилиги, интизомлилиги билан барчага намуна бўлиши, меҳнатда, одобда, юриш-туришда барчага ўрнак кўрсатиши лозим. Шундагина ўзи раҳбарлик қилаётган ташкилотлар, хўжаликларнинг бошлиқлари, моддий бойлик яратаётган меҳнат аҳли улар йўлидан ишонч билан боради, ишлаб чиқариш планларини бажариш йўлида жон куйдириб меҳнат қилади. Бас, шундай экан, оммага раҳнамо бўлиб, уларнинг қалбига йўл топиб, йиғим-терим ишларини ташкилий жиҳатдан намунали ташкил этмоқ керак.

Йиғим-теримнинг дастлабки кунларидан бошлаб, ишни яхши ташкил этган Фарғона пахтакорларининг шижоатига ҳамма тахсинлар ўқимоқда. Бу областнинг азаматлари йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 30 процентга етказиб қўйдилар. Андижонликлар ҳам ғайрат камарини боғладилар. Ҳар иккала область Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳамда Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олдилар. Бу областларнинг партия ва совет ташкилотлари ишни бўшаштирмасдан олиб борсалар ўз ваъдаларининг устидан албатта чиқадилар.

Аммо баъзи бир областларда, ишлаб чиқариш бошқармаларида теримнинг дастлабки давриданоқ хотиржамлик кайфиятига, уюшқоқсизликка йўл қўйилмоқдаки, бунга мутлақо тоқат қилиб бўлмайди. Машъал хоразмликлар машина теримига ёмон ҳозирлик кўрмоқдалар. Областда дефолиация 26,30 процентгина бажарилибди. Самарқанд областида ҳам аҳвол кўнгилдагидек эмас. Механизация йўлига ғов бўлаётганларга қатъий зарба берилмаётир. Қорақалпоғистон АССРда терим суръати ҳам, машина теримига тайёргарлик ҳам чидаб бўлмаслик даражада орқада. Бундай қолоқликка хотима бериш вақти етмадимикан?

Бу йил—чинакам синов йили. Йиғим-терим палласи—кадрларимиз учун катта имтиҳон мактаби. Ким партия ва давлат интизомига риоя қилиб, ҳалол ва садоқат билан ишлади, ким қўл учида, «хўжа кўрсин»га ишлади, ҳаммаси ғалвир сувдан кўтарилгандан кейин билинади.

Область ва бошқарма партия комитетлари давлат планларини сўзсиз бажарилишини таъминлашда тўла жавобгардирлар. Ишни шундай ташкил қилмоқ кераккики, областдаги, бошқармадаги барча ташкилотлар, шу ернинг моддий бойликларидан баҳраманд бўлаётган виждони пок, юрагида ўти бор ҳар бир киши «оқ олтин» даласига, пахта фронтига чиқсин! Ўз ватанпарварлик бурчини бажарсин! Бирорта жон, бирорта ташкилот, идеология ишининг бирорта ҳам тармоғи йиғим-теримдан четда қолмасин! Бунинг учун область бошқарма партия комитетлари, барча бошланғич партия ташкилотлари, барча коммунистлар пахта фронтининг олдинги сафларида бўлишлари, зўр уюшқоқлик, интизом, ташкилотчилик кўрсатишлари лозим.

ХОРАЗМДА СУРЪАТ СУСТ

Бепоён далаларда мўл-кўл пахта ҳосили етиштирилди. Илғор хўжаликлар шу ғанимат кунлардан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланиб, терим суръатини соат сайин қизитмоқдалар. Пахта териш машиналарининг афзалликларини билган қатор хўжаликларда дефолиация ўз вақтида сифатли ўтказилди. Агрегатларнинг бетўхтов ишлаши учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди.

Афсуски Хоразм областининг кўпгина хўжаликларида пахта териш ва тайёрлаш суръати ошмаётир. Бунга даставвал, машина теримига қониқарсиз тайёргарлик кўрилганлиги, ғўза баргларини сунъий равишда тўктириш кечиктириб юборилаётганлиги сабаб бўлмоқда.

Область бўйича бу йил 100 минг тонна пахта машиналарда териб олиниши лозим бўлгани ҳолда, негадир бу ишга етарли эътибор берилмаётир.

Область ташкилотлари ҳамда ишлаб чиқариш бошқармалари ва кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари терим агрегатларининг ғоят катта куч эканлиги тўғрисида узундан-узоқ гапирадилар-у, амалда эса машина терими билан чинакамига шуғулланмаётирлар. Машина теримига 45 минг гектар пахта майдони ажратилган. Ана шу майдонларнинг ҳар гектаридан агрегатлар билан 27 центнердан, ҳар бир терим машинаси ҳисобига эса камида 71 тоннадан «оқ олтин» териб олиниши керак. Бунга яхши эътибор бераётган Ҳазорасп бошқармасидаги «Коммуна», Хива бошқармасидаги «Октябрь 40 йиллиги», Шовот бошқармасидаги «Москва» колхозларида машиналарнинг яхши ишлаши учун ҳамма шароитлар яратилган.

Афсуски, областнинг ҳамма хўжаликларида ҳам машина теримига ана шундай етарли эътибор берилаётир, деб бўлмайди. Масалан, Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармаси колхозларида 8700 гектар майдондаги пахта машинада терилиши керак. Бироқ, бошқармада машина теримига қониқарсиз тайёргарлик кўрилди.

Бошқарма раҳбарлари граждан ҳаво флотининг кучидан самарали фойдаланмаётирлар. Ажратилган 4 та самолёт билан кунига 2000-2400 гектар майдондаги ғўзани дефолиация қилиш мумкин. Лекин авиаторларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароитлар яратиб берилмаганлиги оқибатида самолётларнинг иш унуми жуда паст.

Бошқармадаги «1 Май», «Октябрь 40 йиллиги» колхозларида ҳам ғўза баргини сунъий равишда тўкиш ниҳоятда суст бормоқда. Ҳар иккала колхозда ҳам дефолиация қилинган майдонлар 50 гектардан ошмайди. Колхоз раислари Қ. Қулматов ҳамда М. Ҳайитов ўртоқлар «ҳали вақт эрта» деган зарарли кайфиятга берилиб, дефолиацияни тезлаштириш чораларини кўрмаётирлар.

Бошқарма хўжаликлари ихтиёрида 65 та ОДН бор. Лекин улар кучидан жуда ёмон фойдаланилмоқда. Ана шу ОДНлар кучи билан мавсум бошидан бери бор-йўғи 300 гектар майдондаги ғўзанинг дефолиация қилинганлигини нормал бир ҳол деб бўлмайди.

Шовот ишлаб чиқариш бошқармасида ҳам машина теримига тайёргарлик ишлари ўлда-жўлда қолиб кетяпти. Бу бошқармадаги кўпгина хўжаликлар ўтган йили ҳам машина терими планини бажаролмаган эдилар. Афсуски, бошқармадаги кўпгина хўжалик раҳбарлари ўтган йилнинг сабоқларидан ҳалигача тегишли хулоса чиқариб олмаётганга ўхшайдилар. Бошқармадаги тўртта самолёт, 40 та ОДН кучидан етарли фойдаланилмаётир. Самолётларнинг нормал ишлаши учун шароит яратиб берилмаганлигидан, улар кўпинча бекор [illegible]бди.

Айни[illegible], ОДНлар билан дефолиация[illegible]тиш жуда суст боряпти. Мавжуд [illegible] ОДНдан бори-йўғи 7 таси ишлаб турибди. Уларнинг ҳам унуми жуда паст. «Комсомол», Чкалов номли «Партия XXI съезди» колхозларида ғўза баргларини тўктириш иши ниҳоятда кечиктириб юборилмоқда. Шуни ҳам айтиш кераккки, бошқарма бошлиғи ўртоқ Б. Отажонов дефолиациянинг чўзилиб кетаётганлигини билса-да, бу ишни тезлаштириш чораларини кўрмаётир.

Гурлан ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли ва «Маданият» колхозларининг раислари У. Исаев ҳамда Ю. Каримов ўртоқлар ҳам машина теримини муваффақиятли ўтказиш тадбирларини амалга оширмаётирлар. Улар ғўза баргларини тўктириш ишига тўғоноқ бўлмоқдалар. Натижада катта-катта майдонлардаги ғўзаларнинг кўсаклари очилмай қолаётир. Бу эса терим суръатининг кўтарилишига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Яқинда область партия активи йиғилишида машина теримига тайёргарлик ишларининг қониқарсиз бораётганлиги тўғрисида жуда кўп гап-сўз бўлган эди. Партия активи йиғилиши йўл қўйилган камчиликларни тезроқ тугатиш ҳамда машиналарга кенг йўл очиб бериш зарурлиги ҳақида қарор қабул қилган эди. Лекин бу қарор кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари томонидан қониқарсиз бажарилмоқда.

Хоразм область партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари машина терими билан боғлиқ бўлган ишларни тез кунда тугаллаб, терим агрегатларининг яхши ишлаши учун ҳамма шароитларни яратиб бериш юзасидан барча хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

С. НАДИРМАТОВ,
«Хоразм ҳақиқати» газетасининг ходими.
С. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЙИҒИМ-ТЕРИМ КУНДАЛИГИ

ДЕФОЛИАЦИЯ НЕГА КЕЧИКЯПТИ?

Бу йилги шароит пахтачиликда дефолиацияни анча барвақт ўтказишни тақозо этади. Қуёш иссиқ тафтини сочиб турган шу кунларда бу иш тез ва юқори сифатли ўтказилмаса ўсимлик авж олаверади, кўклаб кетаверади. Натижада пахтанинг очилиши кечикади, машина терими кейинга сурилиб кетади.

Худди шу масаланинг ниҳоятда муҳимлиги кўзда тутилиб, республикамизда дефолиацияни узоғи билан 25 сентябрдан кечиктирмай тугаллаш вазифаси қўйилган эди. Дарҳақиқат, бу иш ўтган йилларга нисбатан бу йил анча барвақт бошланди. Аммо кейинчалик кўп жойларда дефолиацияни ўтказишда вақтдан тежамли фойдаланилмаяпти, кунлар, ҳафталар ўтаяпти-ку, ишнинг суръати эса ниҳоятда паст.

Кўпчилик областларда, айниқса Самарқанд, Хоразм ва Сурхондарё областларида бу иш жуда кейинга сурилмоқда. Бу областларда дефолиация юзасидан тузилган графиклар бирор кун ҳам бажарилаётгани йўқ. Шу нарса таажжубланарлики, бу областларнинг раҳбарлари дефолиация юзасидан график ва планлар тузилганида, жойларда ўтказилган кенгашлар минбаридан туриб шу масала ҳақида сўз юритганларида мавжуд имкониятларни, вақтни ҳисобга олмаганмидилар?

Айрим жойларда бошқарма партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари дефолиацияни сунъий равишда кечиктиришга йўл қўймоқдалар. Гўё улар ҳар туп ғўзада 1-2 тадан қўшимча кўсак етилтириб олишни кўзламоқдалар. Аслини олганда бу ҳаракатлари билан мавжуд ҳосилни ғанимат кунларда йиғиб-териб олишни кечиктириб юбормоқдалар. Бундай аҳвол тамомила зарарли бўлиб, машина теримини муваффақиятли ўтказишга, ҳосилни эрта муддатларда териб олишга путур етказади, пахтанинг нобуд бўлишига олиб келади.

Ҳозирги куннинг энг муҳим ва жанговар вазифаси дефолиацияни тез кун ичида тугаллашдан иборат. Бунинг учун ҳамма хўжаликлардаги барча дори сепиш машиналари ва самолётлар юксак унум билан ишлатилиши керак. Пахтаси машиналар билан териладиган ҳамма карталарга дорилар нормал тушиши зарур. Шундай қилинганда барглар тез ва батамом тўкилиб кетади. Дефолиациянинг сифатли ўтказилиши устидан соат сайин контроллик қилиб туриш агрономлар ва мутахассисларнинг энг муҳим бурчидир.

Барча «зангори кема»ларнинг оммавий ишлайдиган кези келди. Унга йўл очиб бериш эса дефолиацияни тез тугаллашга боғлиқ.

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ГДР ЭЛЧИХОНАСИДА БЎЛДИЛАР

Совет кишилари Германия Демократик Республикасининг атоқли давлат ва партия арбоби, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши раисининг ўринбосари ўртоқ Отто Гротеволнинг вафоти муносабати билан чуқур қайғурмоқдалар.

Германия Демократик Республикасининг Москвадаги элчихонаси биноси устига тикилган мотам лентали ГДР давлат байроғи эгиб қўйилган. 23 сентябрь соат 12 дан 40 минут ўтганида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, Г. И. Воронов, М. А. Суслов, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов ўртоқлар элчихонага келдилар.

Улар Германия Бирлашган социалистик партияси, Германия Демократик Республикасининг аҳолиси, бутун Германия меҳнаткашларининг бошига тушган оғир мусибат муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан элчи Рудольф Деллингга чуқур таъзия билдирдилар.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари герман ва халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Совет Иттифоқининг содиқ дўсти ўртоқ Отто Гротеволь портрети олдида бир неча минут қайғули сукутда турдилар ва сўнгра мотам дафтарига имзо чекдилар.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси И. В. Спиридонов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семёнов ҳам Германия Демократик Республикасининг элчисига таъзия билдирдилар.

23 сентябрь, ўртоқ Отто Гротеволь дафн этиладиган кунда СССР министрликлари, давлат комитетлари, жамоат ташкилотларининг жуда кўп делегациялари, шунингдек СССРдаги бир қанча дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари Германия Демократик Республикасининг Москвадаги элчихонасида бўлдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ—АРАБ БИТИМЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

МОСКВА, 23 сентябрь. (ТАСС мухбири). Бирлашган Араб Республикасининг социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг иккинчи беш йиллик планида кўзда тутилган саноат корхоналари ва объектларидан айримларини қуришда иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисида Совет Иттифоқи ҳукумати билан Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати ўртасида тузилган битим, шунингдек қишлоқ хўжалик экинлари экмоқ учун янги ерларни ўзлаштиришда техника ёрдами кўрсатиш тўғрисидаги битим бугун катта Кремль саройида имзоланди.

Битимни СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрий имзоладилар.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БОШ МИНИСТРИ АЛИ САБРИЙ ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 23 сентябрь. (ТАСС). Расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрий ва сафарда унга ҳамроҳлик қилган Бирлашган Араб Республикасининг давлат арбоблари бугун Москвадан Прагага жўнаб кетишди.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва бошқа совет давлат ҳамда жамоат арбоблари, шунингдек Москва меҳнаткашларининг намояндалари, дипломатик корпус аъзолари дўст мамлакатдан келган меҳмонларни Внуково аэродромида кузатиб қолдилар.

Аэродромда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва Бирлашган Араб Республикасининг Бош Министри Али Сабрий нутқ сўзладилар.

ЎРТА ОСИЁ ПАХТАСИ

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССРнинг Чимкент областида пахта тайёрлаш ва машина теримининг бориши тўғрисида 1964 йил 23 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Республикалар	Бир кунда	Мавсумда	Машинада терилган
Тожикистон ССР	1,15	13,40	2,37
Ўзбекистон ССР	1,29	12,98	3,28
Қирғизистон ССР	1,50	9,66	3,05
Чимкент области	1,17	9,01	—
Туркманистон ССР	0,94	8,71	0,88

МЎЛ ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРАЙЛИК

Ўрта Осиё республикаларининг колхоз ва совхозларида дағал хашак тайёрлаш ва силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1964 йил 20 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Республикалар	Тайёрланган дағал хашак	Бостирилган силос
Ўзбекистон ССР	88	36
Қирғизистон ССР	77	36
Тожикистон ССР	44	18
Туркманистон ССР	43	26
Ўрта Осиё бўйича жами	73	33
Бундан ташқари, Қозоғистон ССРнинг Чимкент области	101	54

3.600.000 тонна учун

СЕНТЯБРЬ 23

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлаш, машина терими ва дефолиациянинг бориши тўғрисида

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Тайёрланган жами пахта: Бир кунда	Мавсумда	Шу жумладан машинада терилган: Бир кунда	Мавсумда	Дефолиация
Фарғона	2,32	29,41	3,00	14,96	78,86
Андижон	1,92	21,60	1,44	5,80	59,81
Қашқадарё	1,90	20,96	1,63	4,19	101,79
Сурхондарё	1,28	15,96	0,45	1,55	40,20
Бухоро	1,22	8,87	0,16	0,28	66,29
Тошкент	1,15	7,17	0,72	1,82	61,16
Сирдарё	0,58	3,03	0,36	1,10	57,34
Қорақалпоғистон АССР	0,56	2,97	0,02	0,02	46,18
Хоразм	0,56	2,52	—	0,01	26,30
Самарқанд	0,36	1,27	—	—	40,78

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўрта Осиё статистика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Евгений Поликарпович **Столбов** давлат статистика органларидаги кўп йиллик, самарали иши учун ва туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ҲОРМАНГ, ҚИЗЛАР

Пахта терими чевар қизлар учун синов дейдилар. Чиндан ҳам йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни териб олиш мардлар учун яна бир синов. Хосият Қўлиева ҳам мавсумда 15 тонна «оқ олтин» териб бераман, деган марду-майдонларнинг бири. Ўрта бўйли, буғдойранг бу лобар қизни Вобкент ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинобод» колхозида ким танимайди дейсиз? У она ер бағридан дур ундириб олишга кўплар қатори ҳисса қўшяпти. Ёш, лекин эпчил бу қизнинг «оқ олтин» терими давридаги довруғи тилларда достон бўлди. Хосият ўтган уч мавсумда 43 тонна пахта терди.

Мана, катта пайкал. Чаноқларда бодроқдек очилган пахталар қуёш нурида жимирлаб, кўзни қамаштиради, дилларга қувонч бағишлайди. Хосият эгатлар орасида парвоз этяпти. Унинг чаққон бармоқлари оппоқ пахталарни чаноқлардан шиддат билан тортиб олади. Шу куни теримчининг иши анча баракали бўлди. 210 килограмм пахта терди.

— Вақт билан ғайрат пахтанинг кўп теришда муҳим роль ўйнайди, — дейди биз билан суҳбатда Хосият, — Пахтакорларимиз ўртасида вақтинг кетди, бахтинг кетди, деган гап бор. Бахтини куз шамолида учирмайман, деган теримчи ғайрат қилиши керак. Мен ҳар бир минутнинг қадрига етаман. Тонгда иш бошлайман. Қош қорайгунча пахта тераман. Бир йўла тўрт эгатдаги пахтани териб бораман. Ҳар уч этак тўлгач, тарозига торттираман. Бригадамизда терим соатлик график асосида ташкил қилинган. Табелчимиз ҳар соатда кимнинг қанча терганини эълон қилиб туради.

«Ленинобод» колхозида кўпминг килограммчи теримчилар мусобақаси қизиб кетди. 250 теримчи мавсумда 13-15 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олган. Бибижон Мусаева, Ҳалима Ҳакимова, Назокат Жумаева, Лола Сайфуллаева, Салима Муҳсинова каби чеварлар ҳар куни хирмонга 180-200 килограммдан пахта тўкиб, коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Колхоз пахтакорлари 1365 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олганлар. Фидокор колхозчиларнинг астойдил қилган меҳнатлари қувончли натижа бераётир. Ҳар куни давлатга йиллик планнинг икки процентидан кўпроқ миқдорда пахта териб топширилмоқда. Норқул Саидов, Наби Каримов, Ҳалим Тошев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда пахта тайёрлаш плани 50 процентга етиб қолди.

— Колхозчиларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи кунигача олган мажбуриятларини бажарадилар, — дейди колхоз раиси Саидака Жумаев. Теримчиларимизга яна катта куч — «зангори кема»лар ёрдамга келади. Биз 1000 тонна пахтани машина билан териб оламиз. Машина теримига ажратилган майдонлар сифатли дефолиация қилинди.

Р. АВЕЗОВ.

МИРЗАЧЎЛ, ҚАРШИ ДАШТИ, ШЕРОБОД ЧЎЛИ, МАРКАЗИЙ ФАРҒОНА ЕРЛАРИ, АМУДАРЁ ЭТАКЛАРИ — БУ БЕШ БАҲОДИР ВОҲА НЕЧА АСРЛАРДАН БУЁН ҚАНЧАДАН-ҚАНЧА БЕБАҲО БОЙЛИКЛАРНИ ПИНҲОН ТУТИБ ЁТАРДИ.

ОДАМЛАР! ТОҒНИ УРИБ ТАЛҚОН ҚИЛГАН, ЧЎЛЛАРНИ ГУЛИСТОН ҚИЛГАН ҚЎЛИ ГУЛ ОДАМЛАР БУ ЕРЛАРНИ ТИЛКА-ПОРА ҚИЛИБ, КОММУНИСТИК МЎЛ-ҚЎЛЧИЛИК ДИЁРИГА АЙЛАНТИРЯПТИЛАР. ҚАРШИ ВА ШЕРОБОД ЧЎЛЛАРИ ЎЗ БОЙЛИКЛАРИНИ ЭЛИМИЗГА ИНЪОМ ЭТМОҚДА. БУ ЧЎЛЛАРНИНГ ИСТИҚБОЛИ ЯНАДА ПОРЛОҚ.

БИЗ РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ ЙИРИК-ЙИРИК ЧЎЛ МАССИВЛАРИНИ БЕШ БАҲОДИР ДЕБ АТАДИК. АНА ШУ БЕШ БАҲОДИРНИНГ БИРИ ҚАРШИ ДАШТИ БЎЛСА, ИККИНЧИСИ — ШЕРОБОД ЧЎЛИДИР. БИРИ-БИРИГА ҚЎШНИ БЎЛГАН БУ ИККИ ВОҲА ҚЎЙНИДА ЖУДА КАТТА ИШЛАР АМАЛГА ОШИРИЛЯПТИ. БУ САҲИФАЛАРДА ҚАРШИ ДАШТИ ҲАМДА ШЕРОБОД ЧЎЛИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИНАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИККИ ҚЎШНИ—

ҚАРШИ ДУРДОНАСИ

Б. УСМОНОВ,
«Каршистепстрой»нинг бошлиғи.

Қизилоёқ... Бургучи... Бу номлар ҳали харитадан ўрин олганича йўқ. Лекин яқин йиллар ичида бу жойлар бутун дунёга машҳур бўлиб қолади. Ҳа, Амударё суви Қизилоёқдан Қарши даштига оқизилади.

Қарши дашти деганда қарийб бир ярим миллион гектардан зиёдроқ қақроқ чўл кўз ўнгимизда намоён бўлади. Бу чўл қанчадан-қанча бебаҳо дурдоналарни пинҳон тутиб ётибди. Эндиликда шу ерларни ўзлаштириш вақти келди. Партия ва ҳукуматимиз Қарши даштини ўзлаштириш ва уни мамлакатимизнинг ингичка толали пахта ўлкасига айлантиришга жуда катта мадад беряптилар.

Қарши дашти қишлоқ хўжалик экинлари, айниқса пахта етиштириш учун жуда қулай. Бу ерда йилнинг 209 куни илиқ келади. Вегетация даврида ҳавонинг фойдали ҳарорати 5 минг градусни ташкил этади. Мутахассисларнинг фикрига кўра, Қарши даштида 1.335 минг гектар ерни суғориш мумкин. Шу жумладан 1.239 минг гектар ер Ўзбекистон территориясида ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. Қолган 96 минг гектари эса қардош Туркманистон территориясида суғорилади.

Қарши даштини ўзлаштириш юзасидан катта иш олиб бораётган «Средазгипроводхлопок» институти, Куйбишев шаҳридаги қидирув-проект экспедицияси мутахассисларининг текширув натижаларига қараганда бу ерларни асосан уч муддатта бўлиб ўзлаштириш ва суғориш ниҳоятда фойдалидир.

Биринчи навбатда, Амударё оқиб ўтадиган Қизилоёқ посёлкасида муваққат плотинали бош тўғон қурилади. Бу тўғон секундига 70-80 кубометр сув олиш қувватига эга бўлади. Амударё суви Қизилоёқдан бошланиши лозим бўлган Қарши машина канали орқали ўтиб, Қашқа дарёсига бориб қуйилади. Қизилоёқдан сал юқорида 200 миговатт қувватга эга бўлган насос станциялари қурилади. Ана шу насос станциялари кейинчалик Аму сувини 150 метр баландликка поғона-поғона кўтариб ташлайди. Бу сувнинг бир қисми дастлаб 770 миллион кубометрга мўлжалланган Таллимаржон сув омборига бориб тушади. Шу сув билан биринчи галда Қарши даштидан 200 минг гектар ерни суғориш мумкин. Бу ишни 1966 йилда тугаллаш кўзда тутилмоқда.

Қарши даштларини ўзлаштириш ва суғоришнинг иккинчи навбати 1970 йилгача тугалланиши керак. Шу вақт ичида Қизилоёқдаги тўғон секундига 320 кубометр сув ўтказиш қувватига бараварлаштириб ускуналанади. Бунинг учун Амударёда плотинали гидроузел барпо этилади, Қарши машина канали ва Шўрсой тармоғи ҳам кенгайтирилади. Насос станцияларининг қуввати 530 миговаттгача оширилади. Бу ишларнинг амалга оширилиши туфайли чўлдан 500 минг гектар ерни суғориш имконияти туғилади.

Даштни суғоришнинг энг охирги босқичига бориб тўғон секундига 420 кубометр сув ўтказадиган қилиб кенгайтирилади. Шу муносабат билан Қарши машина канали ва унинг Шўрсой тармоғи ҳам кенгаяди. Таллимаржон сув омбори эса 1,4 миллиард кубометргача узайтирилади. 2,5 миллиард кубометр сув сиғадиган Шўрсой сув омбори минглаб гектар ерларга сув беради. Мавжуд насос станцияларининг қуввати янада оширилади, янги насос станциялари ишга туширилади. Барча насос станцияларининг умумий қуввати 890 миговаттга етказилади. Ана шулар натижасида 1 миллион гектардан зиёдроқ ер Амударё сувидан қониб ичади.

Қарши даштини ўзлаштириш ишлари ҳозирданоқ бошлаб юборилди. Қарши, Косон ишлаб чиқариш бошқармаларидаги кўпгина хўжаликлар неча минг гектар қўриқ ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритдилар. Бу ерларда экилган пахта ниҳоятда мўл ҳосил бермоқда. Бир мисол: «Косон» совхозининг Раим Шомуродов бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган йили чўл ўзлаштириб, гектаридан 30 центнердан ошириб пахта ҳосили олдилар. Уларнинг бу йилги аҳди гектар бошига 40 центнер «оқ олтин» топширишдир. Шу фактнинг ўзи Қарши даштида дастлабки йиллардаёқ мўл-кўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш мумкинлигидан дарак бериб турибди.

Қарши даштида 100 та йирик совхоз ташкил топади. Биринчи навбатда 20 та совхоз тузиш кўзда тутилмоқда. Биринчи йили гектар бошига 20 центнердан пахта олиш мўлжалланяпти. Кейинчалик эса гектаридан олинадиган пахта 28 центнерни ташкил этади. Ўша йили Қарши дашти мамлакат кўкўпар хирмонига 1.820 минг тонна «оқ олтин» тўкади. Шу миқдордаги пахтадан 4.400 миллион метр газлама, 156 минг тонна пахта ёғи, 411 минг тонна кунжара, 27 минг тонна хўжалик совуни ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўзда тутилади.

Агар ана шу саноат маҳсулотларини реализация қилишдан келган даромаддан ишлаб чиқаришга кетган харажатлар чиқариб ташланса, ҳар тонна пахтадан олинадиган соф фойда 1.350 сўмни ташкил этади. Давлат 1966 ва сўнгги йиллар давомида Қарши даштини ўзлаштиришга сарфланган харажатларни қоплабгина қолмай, балки яна 13 миллиард сўм соф фойда олади. Биргина 1966 йили олинадиган соф фойда 86 миллион сўмни ташкил этади.

Пахтадан ташқари ҳар йили 75 минг тонна гўшт, 500 минг тонна сут етиштириш имкониятини бериши лозим бўлган Қарши дашти мамлакатимизнинг дурдоналар ўлкасига айланади. Шу билан бирга, бу ерда бир неча пахта тозалаш заводи, 8 та ёғ экстракт заводи, 8 та сут заводи, битта мева-консерва заводи, 20 та ремонт-механика заводи қурилади.

Шу кунларда жуда катта ҳажмдаги ишларни амалга оширмоқдамиз. 152 километрга чўзилиб кетган Қарши — Амударё автомобиль йўли қурилишида иш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Қурилишда 120 та автомобиль, 28 та скрейпер, 35 та бульдозер ва бошқа кўплаб техника қатнашмоқда.

Қизилоёқда — каналнинг бош тўғонида биринчи ишлаб чиқариш базаси ва уй-жойлар қуриляпти. Бу ерда 400 га яқин киши меҳнат қилиб, 6 минг квадратметр ҳажмдаги уй-жой қурилишини тугаллаш арафасида турибди. Қурувчилар учун Қизилоёқда 200 ўринли ошхона, 300 ўринли клуб, болалар боғча ва яслилари, касалхона, дорихона, почта-алоқа конторасл ва бошқа маданий-маиший муассасалар фойдаланишга топширилди.

Таллимаржон станцияси ёнида — сув омбори қирғоғида иккинчи ишлаб чиқариш базаси вужудга келмоқда. Йўл қурилиши, ишлаб чиқариш базаларини вужудга келтиришда Абдулла Набиев, Владимир Клуб ўртоқлар бошлиқ комплекс бригадалар, Кенжа Пўлатов, Бозоров, Васильев сингари бульдозерчи ҳамда скрейперчилар яхши ишлаяптилар.

Қарши даштини бутун мамлакат ўзлаштирмоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари давомида бепоён Ватанимизнинг турли бурчакларидан 2 мингтадан зиёдроқ аризалар келди. Турли касб эгалари ўз аризаларида Қарши даштини коммунистик мўл-кўлчилик водийсига айлантириш ишига ўз ҳиссаларини қўшажакларини чин қалбдан изҳор этганлар. Биз уларни яхши кутиб оляпмиз. Улар ҳам баракали меҳнатлари билан коллективнинг ишончини оқлаяпти.

Қарши даштида жуда катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш учун кўп мутахассислар керак. Биз буни ҳар томонлама ҳисобга олдик. Икки жойда политехника билим юрти очдик ва мингга яқин кишини ўқитяпмиз. Улар ўқишни тамомлагач, чўлда барпо этилаётган муҳим объектларга йўлланма оладилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва шахсан пахтакорларнинг қадрдон дўсти ва маслакдоши Никита Сергеевич Хрушчев Қарши даштини ўзлаштириш ҳақида бениҳоя катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Биз ана шу ғамхўрликдан баҳраманд бўлиб, Қарши даштини мамлакатимизнинг ингичка толали пахта ўлкасига — дурдоналар диёрига айлантириш учун куч ва ғайратимизни сира аямаймиз.

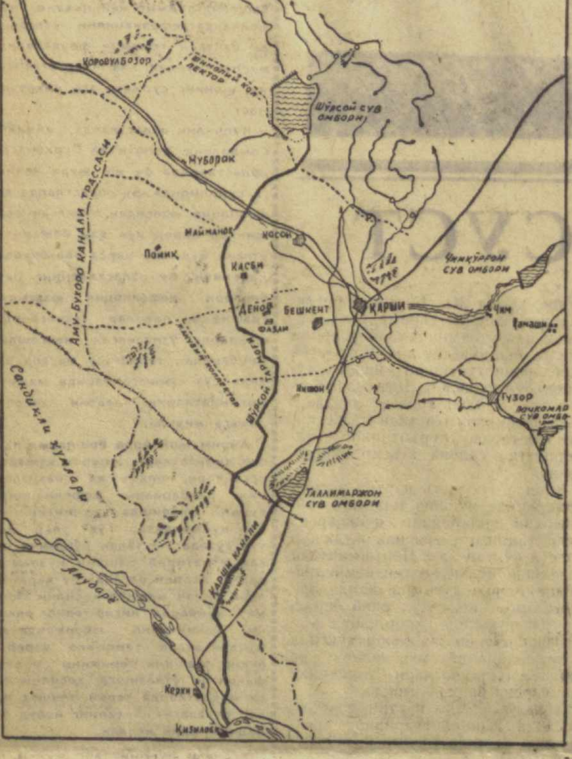

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

▲ Қарши даштини ўзлаштиришга кетган харажатлар тез орада ўзини қоплайди. Давлатимиз бир неча йилдан сўнг Қарши даштидан қарийб 13 миллиард сўмлик соф фойда олади. Биргина 1966 йили пахтачиликдан келган соф фойда 86 миллион сўмни ташкил этади.

▲ Қарши дашти тўла ўзлаштирилгач, бу ерда 50 та пахта тозалаш заводи, 8 та ёғ экстракт заводи, 8 та сут заводи, 20 та ремонт механика заводлари ва бошқа корхоналар тўла қувват билан ишлай бошлайди.

▲ Шеробод чўли ҳам мамлакатимиз «оқ олтин» хазинасига айлантирилади. Бу чўлда қарийб 130 минг гектар ер ўзлаштирилиб суғорилади. Шу мақсадда Жанубий Сурхон сув омборининг ҳажми 800 миллион кубометрга етказилади.

ОЛТИН КОНИ

Н. ТОШҚУЛОВ,
Косон бошқармасидаги «Косон» совхозининг директори.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Қарши чўлини Мирзачўлнинг тўрт опа-сингилларидан бири деб атади. Бу даштга қатъий ҳужум бошланганига ҳали узоқ вақт бўлгани йўқ. Лекин қудратли техниканинг кучи, чўлқуварларнинг иродаси билан даштда ўн йилларга тенг иш қилинди. Чўл бағри тилиниб, катта-катта майдонлар экинзорга айлантирилди, боғ-бўстонлар барпо этилмоқда, ҳашаматли бинолар қад кўтармоқда, каналларда тўлиб-тўлиб ҳаёт суви оқмоқда.

Бизнинг совхозимизни олиб қарайлик. Қарши чўлининг ўртасида жойлашган совхозимиз бундан 4 йил илгари кичик бир хўжалик эди. Ҳозир эса хўжалигимиз бир неча баравар кенгайди. Экин майдонларимиз кўпайди. Ерларимиз Уртачўл массивига туташиб кетган. 22 минг гектар еримиз бор. Биз бу ерларга турли қишлоқ хўжалик экинлари экиб, ундан йил сайин мўл ҳосил олмоқдамиз. Ўтган йили пахта тайёрлаш планини 150 процентдан ошириб бажардик. Бу йил давлатга икки йиллик план баравариди дон етказиб бердик. 3200 гектар ғалла майдонининг ҳар гектаридан 9 центнердан дон олдик. Бу — мўлжалланганидан анча кўпдир.

Шу билан бирга, биз ҳамма имкониятларни ишга солиб, экин майдонларини йилдан-йилга кенгайтириб бораётирмиз. Қатаған, Маймоноқ қишлоқларида бекор ётган ерлардан ҳар йили юзлаб гектарини қишлоқ хўжалик оборотига киритмоқдамиз. Сўнгги уч йил ичида бу қишлоқларда 2 минг гектардан ортиқроқ қўриқ ер очилди. Бу майдонларда асосан пахта етиштирилаётир.

Чуқур ва кенг каналлар орқали чўлни дарё билан туташтирдик. 5-6 кубометрдан ортиқ сув сиғмайдиган эски Бўлмас ариғи бир неча баравар кенгайтирилди ва чуқурлаштирилди. Бу каналга «8 Март» номи берилди. Канал 30 кубометрдан ортиқ сувни сиғдиради. Ўтган йили қуриб битказилган Чимқўрғон сув омборининг ва Эски Анҳор каналининг суви «8 Март» номидаги канал орқали ўзлаштирилган қўриқ ерларимизга оқиб, экинларимизни яшнатяпти.

Қўриқ ерларни ўзлаштириш, чўлга сув чиқариш қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш имкониятини бермоқда. Бундан 4-5 йил муқаддам 6 минг тоннага етар-етмас пахта етиштириб келган бизнинг Косон райони ўтган йили давлатга 19 минг тонна «оқ олтин» етказиб берди. Бу йил бошқармамиз она-Ватан омборига 30 минг тонна қимматли хом ашё тўкади. Бунинг 12.500 тоннасини бизнинг совхозимиз беради. Биз бу йил 5.000 гектар ерга чигит экканмиз. Кузда 4 минг гектардан ортиқроқ майдонга дон экамиз. Бу қувончли рақамлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳақида, маҳсулотни мўл-кўл етиштириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликларини яққол кўрсатиб турибди.

Шу ғамхўрлик туфайли экономикамиз мустаҳкамланиб, қишлоқларимизнинг қиёфаси тубдан ўзгариб боряпти. Кўп ишчи ўзига янги уй қуриб, боғ-чорбоғ қилиб олди. Совхоз дирекцияси ўтган йили янги бинога кўчиб чиқди. Қишлоқларимизда мактаблар, туғруқхона, касалхона, маданият уйи ва бошқа жамоат бинолари қад кўтарди. Бўлимларга, бригадаларга олиб борадиган катта тош йўллар қурилмоқда.

Бир келиб кетинг қишлоғимизга, деб мурувват қилсак арзийди. Келинг, қўриқ ерларимизнинг боғларини сайр қилинг, ноз-неъматларини татиб кўринг, қовун-тарвузларимизнинг ҳар қайсиси бир қучоқ келади, ширинлиги тилингизни ёради.

Совхозимизнинг истиқболи порлоқ. Чунки Қарши чўли — олтин конидир. Қиладиган ишларимиз ҳали кўп. Чўлга ҳужум тўхтамайди. Ерларимиз янада кенгаяди, қишлоқларимиз бундан ҳам обод ва гўзал бўлади. Катта сув келиши билан бизнинг совхоз территориясида яна бир нечта ихтисослаштирилган хўжалик тузилади.

ЯШИЛ ҚИШЛОҚ

Э. РЎЗИЕВ,
Қарши бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

Қишлоғимиз бир вақтлари «қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган» дашт бўлган. Кейинчалик атрофлардан одамлар кўчиб келиб деҳқончилик қила бошлашган, чорвачилик билан шуғулланишган. Октябрь социалистик революциясидан сўнг, айниқса колхозлаштиришдан кейин деҳқончилик ва чорвачилик анча жонланди. Экин майдонлари кенгайиб борди, чорва моллар сони кўпайди. Одамлар қизиқиб меҳнат қиладиган бўлиб қолишди.

Лекин деҳқончилик қилинаётган ерлар қишлоғимизнинг бир қисмигина эди, холос. Катта-катта майдонлар, тупроғи олтин унумдор ерлар бекор ётарди. Партия ана шу қўриқ ерларни ўзлаштиришга деҳқонларни даъват этди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Қарши чўлини ўзлаштириш ҳамда даштга сув чиқариш тўғрисида махсус қарор қабул қилдилар. Шундан кейин даштга ҳужум янада кучайди. Колхозимиз аъзолари ҳам чўлни бўйсундиришга отланишди. Қисқа вақт ичида олам-олам ишлар қилинди. Шу йилнинг ўзидаёқ 200 гектар қўриқ ўзлаштирилиб, унинг 150 гектарига чигит, 50 гектарига озуқабоп экинлар ва қовун-тарвуз экилди. Ҳозир колхозимиз Дашт қишлоғи билан Нишон чўлига туташ бўлган жуда катта майдонни эгаллаб турибди.

Яқин-яқиндагина бизнинг ерларимиз шартли суғориладиган ер ҳисобланарди. Қашқа дарёси суви етиб келсагина экинларни суғорардик, бўлмаса экинлар парваришига зўр бериб ҳосил етиштирардик. Ғўзаларимиз бир сув билан қолган йиллар кўп бўларди. Эски Анҳор канали қурилганидан кейин сувга ёлчиб қолдик. Шу муносабат билан суғориладиган ерлар кенгайди. Ҳозир колхозимизнинг 5 минг гектардан ортиқроқ суғориладиган ери бор. Бу йил ана шу майдоннинг 1600 гектарида пахта етиштирилмоқда. Сув билан таъминланган ерларимизнинг каттагина қисмига ҳар йили дон экмоқдамиз.

Сув келиши туфайли экин майдонлари кенгаётгани устига ҳосилдорлик ҳам ошмоқда. Ўтган йили биз ҳар гектар ердан 23 центнердан ошириб пахта йиғиб-териб олдик. Суғориладиган ерлардан бу йил олинган дон гектарига қарийб 40 центнерни ташкил этди. Полиз экинларидан ҳам мўл ҳосил олмоқдамиз. Бу йил 1600 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарамиз, деб аҳд-паймон қилганмиз. Айрим бригадаларимизда ҳосилдорлик янада ошади. Омон Умаров, Бўрон Тўраев, Қилич Ашуров ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 30-32 центнердан пахта топширишади. Далаларимизда ана шу ваъдани қоплайдиган даражада ҳосил бор. Биз қўриқ ерлардаги ҳосилни йиғиб-териб олишга қизғин киришдик. Бу майдонларда машина теримини ҳам бугун-эрта ёппасига бошлаб юборамиз.

Ҳозир даштдан ном-нишон қолмади. Техниканинг кучи ва инсоннинг гул қўли билан бу ерлар гулистонга, боғ-бўстонга айланди. Ҳашаматли бинолар йилдан-йилга кўпроқ қад кўтаряпти. Биз ўз қишлоқ хўжалик мутахассисларимизга, ўқитувчиларимизга, механизаторларимизга эгамиз. Тракторларимиз, терим машиналаримиз, бульдозерларимиз, скрейперларимиз, пуркагич-чанглагич машиналаримиз ва бошқа техникамиз бор. Биз булар билан фахрланамиз, албатта.

Планларимиз катта. Келгуси йилда янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини 2 минг гектарга етказишимиз, куз ва баҳорда 4500 гектар ерга дон экишимиз, сабзавот ва полиз экинлари майдонини ҳам анча кенгайтиришимиз керак. Шундай қилиб ҳамма экин майдонимиз бу йилдагига нисбатан қарийб 800 гектарга кўпаяди. Яна 2-3 йилдан кейин Амударё суви келгач, ерларимиз ўн баравар ошади. Шу мақсадда канал ва ички ариқларни янада кенгайтирамиз ҳамда чуқурлаштирамиз. Экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

ҚАЛБ ҲАРОРАТИ БИЛАН

Пелагея ЗАРЯЕВА, Клавдия СЕЛЕНКО,
Шеробод чўлларида иш олиб бораётган қурувчилар комплекс бригадасининг аъзолари.

Биз Уральск шаҳрида яшаб-ўсганмиз. У ерларнинг об-ҳавоси ҳам, кишилари ҳам ёқимли. Урал — мамлакатимиз саноатининг юраги. Шундай жойда яшаш ва ижод қилиш қандай гаштли-я!

Ҳа, Урал каби серғашт ва серзавқ жойлар бизнинг мамлакатимизда жуда кўп. Ҳали инсон қадами тегмаган чўлларни олиб қаранг. Ана шундай жойлардан бири — Шеробод чўлларига, биз, Уралдан келдик, қалбимиз ҳарорати, инсоний бурчимиз бу чўлларга даъват этди.

Мана чўлга келганимизга ҳам 8 ой бўлиб қолди. Шу қисқа давр ичида кўплаб дўст орттирдик, бу ерларнинг об-ҳавосига кўникиб қолдик. Энди Шеробод чўлларида ташкил топаётган «Советобод» совхози ҳам худди қадрдон Урал каби бизга она юрт бўлиб қолди.

Биз «Советобод» совхозида жуда катта ҳажмдаги қурилиш ишларини олиб боряпмиз. Тўғрироғи, гиёҳ унмаган чўлда обод ва кўркам посёлка яратяпмиз. Ҳар битта бинога пойдевор қўйиб, уни тиклаяпмиз. Чўлқуварлар яхши истиқомат қилсинлар, деб қулай бинолар барпо этмоқдамиз.

Иккаламиз ҳам қурувчи. Сувоқчилик, бўёқчилик касбларини мукаммал ўрганиб олганмиз. Ўтган 8 ой давомида 4 та кўпхонали уй-жой бинолари қурилган экан, уларнинг деворларида, полларида, дераза ва рамаларида бизнинг қўлимиз бор.

Биз чўлга юрак амри билан келганмиз. Чўлқуварлар сафида туриб, бу ерларни обод қилиш, мамлакатимизнинг «оқ олтин» хазиналаридан бирига айлантириш учун куч ва ғайратимизни аямай меҳнат қиляпмиз. Иккаламиз ҳам кунлик топшириқларни муттасил бир ярим баравар ошириб бажаряпмиз. Бунинг учун бизга «аълочи қурувчи» значоги берилган.

Йиллар ўтар, Шеробод чўллари ҳам, гўзал Фарғона водийси каби боғ-роғларга бурканади, пахта билан донг таратади. Шундай ўлкадан бир умр кетгинг келмайди, киши.

— Асалнинг таъми бир хил, узумники минг хил! — дейди Китоб узумчилик-боғдорчилик совхозининг ишчиси Қўйсиной Норматова. Сиз уни шу суратда узум узаётганида кўриб турибсиз. Қўйсиной Қарши даштида шундай ширин-шарбат узумлар етиштирилаётганлигидан беҳад мамнун.

А. Тўраев фотоси.

ЧЎЛ ЮЛДУЗЛАРИ

Шеробод чўллари уфқ билан қўлтиқлашиб ётибди. Ким билсин, неча аср бўлди бу ерларнинг оқар сув кўрмаганига. Шунинг учун бўлса керак, «сув, сув», дея ҳансирайди чўлга чиқсангиз.

Кунботардан кўз узолмай қолдик бирпас. Баҳорда туркман оғамизнинг қизил гиламидай гул-гул ёниб тўшалиб ётган ўт-ўланлар саратон қуёшининг олов нафасига бардош беролмай, жизғанаги чиқиб қовжираб қолган. Чўлнинг бу ёғида эса ҳаёт мавж уради. Одимловчи экскаваторлар, бульдозер ва скреперлар бетиним шовқин солади. Ҳа, чўл ноз уйқусини тарк этяпти.

ЙЎЛЛАР, ЙЎЛДОШЛАР

Оқпар булутларни алвон қилиб турган сентябрь қуёши ҳадемай томлар тепасидан сўнгги нурларини йиғиштириб олиб ётоғига ёнбошлади. Кун бўйи яшириниб ётган юлдузлар ҳам бир-бирига кўз қисишиб, кўк гумбазини тўлдиришди. Шундай дақиқаларда, пастда — чўл кўксида ҳам юлдузлар чарақлайди. Бу чўлга об-ҳаёт келтириш истаги билан гуриллаётган ер қазиш машиналари манглайида мудом порлаб турган чироқлар — юлдузлар эди.

Улар орасида айниқса бир юлдуз равшанроқ ярақларди. «Сурхонсовхозводстрой» тресги бошлиғининг ўринбосари Дмитрий Николаевич Золотарёв бизни ўша томонга бошлади. Чироқ кўринаётган жойга етиб борганимизда, ер қазиш машинаси бетиним ишларди. Рулда бир киши ўтирибди. У дам ричагни босади, дам уйилиб ётган тупроқ тоғларига қараб қўяди. Яна орқасига ўгирилиб қазилган ерга нигоҳ қадайди. Ортда — механизмлар кавлаб ўтган ерда каттакон канал бунёд этиляпти. Шу канал орқали Жанубий Сурхон сув омборидан бу ерларга об-ҳаёт чашмаси келади.

— Энг яхши ер қазувчи кишиларимиздан, СССР Олий Советининг депутати Борис Алексеевич Тихомиров шу киши бўладилар, — деди ўртоқ Золотарёв.

Борис Алексеевич бу ерга кўп йўлларни босиб ўтиб келган. Қадрдон Россия уни Шеробод дашти қучоғига отлантирган. У чўлга сув келтириш, бу ерларни «оқ олтин» водийсига айлантириш ишқида ёниб, кунни-тунга улаб меҳнат қиляпти. Борис Алексеевичнинг ер қазиш машинаси соатига 2 минг кубометр тупроқни даст кўтариб, четга ирғитиб ташлар экан. Депутат ана шу машинани моҳирона бошқариб, 1964 йил тупроқ қазиш ишлари планини аллақачонлар бажариб қўйибди.

— Бу ерга қалб амри билан келдим-у, адашмадим, — дейди ўртоқ Тихомиров. — Кўп ошна, йўлдош, кўмакдош кишилар орттирдим. Улар билан бир умр иноқлашиб қолдим. Бульдозерчи Шодиевми, экскаватор машинисти Иван Дмитриевич Сенцовми, слесарь Қодир Мамутовми, хуллас ҳамма-ҳаммаси билан йўлдошмиз. Шундай кишилар билан тоғни талқон, чўлни гулистон қилса бўлади.

Биз Борис Алексеевич Тихомировнинг ишлари билан танишгач, ўша кеча Термиз шаҳрига қайтдик. Эрталаб ўртоқ Золотарёв стол устига 3-4 та қалин папкани чиқариб қўйди. Биз уларни қизиқиб титкилай бошладик. Кўпгина аризалар диққатимизни ўзига тортди:

— Биз Темиртов шаҳрида яшаб-ишламоқдамиз. Топишимиз яхши. Бироқ, Шеробод чўллари ўзлаштирилаётганини эшитиб, қалбимиз ундаяпти. Ҳар қайсимизнинг бештадан

ИККИ БАҲОДИР

Қарши дашти ўзлаштириш ва пахтачиликни ривожлантириш учун энг қулай ва энг йирик массивдир. Бу ернинг қулай об-ҳаво шароити, унумдор тупроғи пахтадан мўл ҳосил етиштиришга катта имконият беради. Қарши даштида суғориш учун яроқли 1 миллион гектардан ортиқ ер бор.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қароридан).

ШЕРОБОД ИСТИҚБОЛИ

Ф. РАҲМОНОВ,
«Сурхансовхозводстрой» трестининг бошлиғи.

Шеробод чўллари бир умр сув кўрмаган дейишади, қариялар. Балки шундайдир. Лекин биз совет кишилари қудратли техникага таяниб, ҳар қандай ишнинг уддасидан чиқишга, ҳар қандай мушкулни осон қилишга қодирмиз. Оқар сувга ташна бўлган бошқа чўл-биёбонлар каби Шеробод даштига ҳам жон киритяпмиз.

Қарийб 130 минг гектар фойдали ерни ўз ичига олган Шеробод даштини ўзлаштириш ва суғориш, уни пахта ўлкасига айлантириш йўлида «Сурхансовхозводстрой» коллективи баракали меҳнат қиляпти. Биз илгари кўпинча бекор оқиб ётган Сурхон дарёси йўлини тўсиб, Жанубий Сурхон сув омборини вужудга келтирдик. Ҳозир унда 350 миллион кубометр сув тўпланди. Яна бир неча йилдан кейин бу омборда йиғилган сув 800 миллион кубометрни ташкил этади. Ана шу сув билан Шеробод чўлларини суғорамиз ва бу чўлни боғ-бўстонларга, пахтазорларга айлантирамиз.

Бу борада «Сурхансовхозводстрой» тресты қандай ишларни амалга оширмоқда?

Даставвал, сув омборида баландлиги 30 метрли тўғон қуриляпти. Шу ердан сув 12 километргача ўзи оқиб боради ва сўнгра бўлажак Шеробод магистрал каналига қуйилади. Бу каналнинг узунлиги 105 километрдир. Сув асосан насослар ёрдамида чиқарилади.

Шеробод магистрал канали билан бирга илгари 30-35 кубометр ҳажмдаги сувни сиғдирган «Занг» каналини кенгайтиряпмиз. У секундига 86 кубометр сувни ўтказадиган бўлади.

Ҳар иккала канал қурилишида ҳам ер қазиш ишлари тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Айниқса СССР Олий Советининг депутати Борис Алексеевич Тихомиров, слесарь Қодир Мамутов, экскаваторчилар бригадаси бошлиғи Алиб Магимов, бульдозерчи Мамадмўмин Шодиев ва бошқа ўртоқлар сабот-матонат кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Шеробод чўлларида биринчи галда тўртта совхоз ташкил этилиши лозим эди. Биз бу ишни муваффақиятли суратда бажармоқдамиз. Ўтган йили «Янгиобод», «Комсомолобод» совхозлари биринчи маҳсулот бердилар. Улар пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Бу йил эса яна бир хўжалик — «Советобод» совхози ташкил топди. Бу хўжалик 1 минг 50 гектар ерга чигит экиб, дастлабки йилиёқ гектар бошига пландаги 10 ўрнига, 15 центнердан пахта топшириш учун курашмоқда. Қурилаётган тўртинчи совхозга ҳали ном қўйганимиз йўқ. Бу совхоз келгуси йилдан бошлаб маҳсулот беради. Шундай қилиб, қисқа муддат ичида трестимиз коллективи Шеробод чўлида 10 минг гектар ерни тайёрлаб берди.

Шеробод чўлларини ўзлаштириш ишини асосан 1970 йилгача тугалламоқчимиз. Бу ерда 12 та пахтачилик совхози ва 1 та боғдорчилик совхози вужудга келади. Шеробод чўли тўла ўзлаштирилгач, Сурхондарё области мамлакатга ҳар йили 500-600 минг тонна пахта берадиган бўлиб қолади. Бу ҳозир областда етиштирилаётган пахтадан икки баравардан ҳам зиёдроқдир.

Шу кунларда янгидан ташкил этилиши лозим бўлган 5, 6, 7-совхозлар қурилишида ишлар планли олиб борилмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз Шеробод чўлини ўзлаштириш ва суғориш ишига катта ёрдам кўрсатяптилар. Шу йилнинг 1 сентябридан бошлаб «Шерабадканалстрой» ташкил этилди ва ишлай бошлади. Канал қурувчилари Тошкўприк сойи остидан туннель қазиб сув ўтказишни мўлжалламоқдалар. Бунинг учун 26 минг кубометр ҳажмда бетон ётқизиш керак бўлади.

Шеробод чўлини ўзлаштирувчилар давлатдан катта мадад оляптилар. Шу йилнинг ўзида 40 дан ортиқ экскаватор, 110 та скрейпер ва бульдозерлар келтирилди. Бу, жуда катта куч. Шу куч билан келгуси йили 40 миллион кубометрдан зиёдроқ ер қазиш ишларини амалга оширамиз.

Ҳозир чўл ўзлаштиришда қатнашаётган механизмларнинг узлуксиз ишлашини таъминлаш, чўлқуварларнинг уй-жойга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида бир қанча объектларни жадаллик билан куряпмиз. Сариосиёда шағал заводи қурилиши тезлаштириб юборилди. «Қизил Октябрь» станциясида темир-бетон буюмлари ҳамда ремонт-механика заводи келгуси йилдан бошлаб ишга туширилади. Жарқўрғонда силикальцит ҳамда ёғоч ишлаш заводлари қурилмоқда. Ана шу заводлар ишга туширилгач, техникани ўзимизда ремонт қилиш учун ҳамма имкониятлар вужудга келади, чўл ўзлаштирувчилар эса уй-жой билан етарли миқдорда таъминланадилар.

Трестимизда 15 та бригадага коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли ном берилган. Шу кеча-кундузда яна 20 та бригада бу ном учун курашни қизитиб юборди.

Шу йилнинг 1 октябридан бошлаб «Шерабадстепстрой» ташкил этилиши кўзда тутилмоқда. Бу Шеробод чўлларини жадал суръатлар билан ўзлаштириш учун чексиз имкониятлар яратиб беради.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

◉ Қарши даштида 1335 минг гектар ерни машиналар билан суғориш мумкин. Шу мақсадда ҳозир чўлда жуда катта ишлар олиб борилмоқда.

◉ Чўлга сув чиқариш учун Амударё ёқасида жойлашган Қизилоёқ деган жойда гидроузел курилади. Узунлиги 280 километр келадиган Қарши машина канали шу ердан бошланади. Бу каналга Амударё сувини кучли насослар 150 метр пастдан олиб беради. Насослар Навоий ГРЭСи ва Норак ГЭСидан келган электр қуввати билан ишлайди.

◉ Қарши машина каналидан Шўрсой тармоғи ўтказилади ва Шўрсой сув омбори қурилади. Бу сув омборида 2,5 миллиард кубометр сув сақланадиган бўлади.

◉ Даштда яна бир катта сув омбори вужудга келтирилади. Таллимаржон сув омбори номи билан аталган бу сунъий денгизга 1,4 миллиард кубометр сув тўпланади. Бу, экин майдонларини сув билан ҳамиша таъминлаб туриш имкониятини беради.

◉ Қарши даштида йилнинг 209 куни илиқ келади. Бу ерда вегетация давридаги ҳавонинг фойдали ҳарорати 5000 градусни ташкил этади. Бу ўсимлик учун, айниқса, ингичка толали пахта етиштириш учун жуда қулайдир.

◉ Даштда 1965 йили 50 минг гектар, 1966 йили 70 минг гектар, 1967 йили 80 минг гектар ер ўзлаштирилади. 1968 ва кейинги йилларда ҳар йили 100 минг гектар ер суғорилиб, қишлоқ хўжалик экинлари экилади.

◉ Қарши даштида 100 та йирик совхоз ташкил этилади. Бу хўжаликларнинг ҳар бири 10 минг гектар суғориладиган ерларга эга бўладилар.

◉ Кейинчалик мамлакатимиз Қарши даштидан ҳар йили 1 миллион 820 минг тонна «оқ олтин» олади. Шу миқдордаги пахтадан 4400 миллион метр газлама, 156 минг тонна пахта ёғи ва бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқариш мумкин.

◉ Дашт тамомила ўзлаштирилгач, пахтадан ташқари яна кўпгина маҳсулотлар етиштириш мумкин. Масалан, ҳар йили 75 минг тонна гўшт, 500 минг тонна сут, 150 минг тонна сабзавот, 100 минг тонна картошка, 105 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 162 минг тонна турли мева-чева, 180 минг тонна узум олинади.

«КОМСОМОЛОБОД»ГА МАРҲАБО

Тўхтахон ЖУМАЕВА,
Сурхондарё областидаги «Комсомолобод» совхозининг теримчиси.

Биз, комсомол қизлар Шеробод чўлларида ташкил топган янги «Комсомолобод» совхозига юрак амри, қалб ҳарорати билан келганмиз. Мана икки йилдан буён шу совхозда истиқомат қиляпмиз. Шу вақт ичида чўл билан иноқлашиб, дўстлашдик. Энди бу ерлар бизнинг ўз уйимиз, даламиз бўлиб қолди. Биз ёшлик куч ва ғайратини аямай меҳнат қилиб, чўлни ўзлаштиряпмиз, уни «оқ олтин» хазинасига айлантиряпмиз.

Совхозимиз коллективи бу йил 3800 гектар пахта майдонидан мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун курашмоқда. Ўтган йили марраға сал етолмай қолган эдик. Лекин бу йил барча куч ва имкониятларни ишга солиб, пахта тайёрлаш давлат планини республикамиз юбилейи кунигача бажаришга сўз берганмиз. Бунинг уддасидан чиқиш учун пахтамиз ҳам, техникамиз ҳам, одамларимиз ҳам етарли.

Мен меҳнат қилаётган ўртоқ Эшбой Қодиров бошлиқ бригада ҳам гектаридан 20 центнерга етказиб пахта ҳосили кўтариш учун курашяпти. Чўл шароитида дастлабки йиллари ана шунча пахта олиш ҳазилакам иш эмас. Пахтамиз чамандай очилиб қолди. Йиғим-теримни бошлаб юбордик. Ҳамма социалистик мусобақага қўшилиб меҳнат қиляпти. Мен ҳам юбилей олди вахтасида туриб, кунда 120-140 килограммдан «оқ олтин» териб хирмонга тўкяпман. Аҳдим — мавсумда 10 тоннадан ошириб пахта териш.

«Комсомолобод» гўзал ва обод жойга айланиб бормоқда. Бу ерда жуда яхши посёлка вужудга келди. Пахтадан ташқари, боғлар барпо этдик. Қовун-тарвуз ва бошқа мева-чева ҳам ўзимизда етиштиряпти. Дугоналар, келинг, сафимизга қўшилинг! Шеробод чўлларида «Комсомолобод» сингари кўркам жойлар вужудга келтирайлик.

Бу суратдаги йигитлар Бойсундаги 11 йиллик мактабни битириб, юрак амри билан «Советобод» совхозига келишган. Улар бригадага уюшиб, 60 гектар майдонда мўл пахта етиштирдилар. Бригадага комсомол аъзоси Баҳром Хуррамов бошчилик қиляпти. Сиз уни биринчи қаторда ўртада кўриб турибсиз.

Х. Маматқулов фотоси.

СОБИҚ САМСОНОВОГАЧА...

Кенжа ПЎЛАТОВ,
Қарши — Амударё йўл қурилишининг бульдозерчиси.

Тупроғи унумли бепоён Қарши чўлида тарихга олтин ҳарфлар билан ёзиладиган буюк ишлар амалга ошириляпти. Асрлардан буён бекор ётган ерларни коммунизмга хизмат қилдириш учун кураш авж олмоқда. Биров даштга ҳаёт суви келтириш учун канал қурилишида қатнашмоқда, бировлар қўриқ ерларни экинзорга айлантириш учун курашга иштирок этмоқда, биров чўлда уй-жой қурмоқда. Ҳаммаси ҳам фахрли иш. Биз даштда йўл қурилишида қатнашаётганимиз билан фахрланамиз.

Мен Қарши—Амударё йўл қурилишида бульдозерчи бўлиб ишлаётирман. Бу ерда 152 километр узунликда қурилаётган магистрал йўл собиқ Самсоново темир йўл станциясигача етиб боради.. Коллективимиз бу йирик автомобиль йўлини муддатидан илгари фойдаланишга топшириш мажбуриятини олган. Шу мақсадда ҳар бир қурувчи ўзига топширилган вазифани ҳалоллик билан бажаряпти. Биз, бульдозерчилар ўзаро мусобақалашиб ишлаётирмиз. Мен бульдозерчи В. Васильев, скрейперчи А. Бозоров ўртоқлар билан мусобақадошман. Мусобақада ғолиб чиқиш учун курашиб, ер текислашда кундан-кунга юқори кўрсаткичларга эришяпмиз. Мен кунда нормадагидан 2-2,5 ярим баравар кўп ерни текислаб бермоқдаман. Мусобақадошларим ҳам мендан қолишмай ишлашяпти.

Социалистик мусобақа ўз қудратли кучини кўрсатмоқда. Биз улкан автомобиль йўлида тупроқ ишларини белгиланган муддатдан анча илгари тугалладик. 72 километр узунликдаги бу йўлга шу кеча-кундузда шағал ётқизилаётир. Шағал ташувчи шоферлар, тош ётқизувчилар астойдил ишлаб, суръатга кун сайин суръат қўшишмоқда.

Бизнинг ихтиёримизда машиналар етарли. «С-100» маркали 28 та скрейпер, 35 та бульдозер, 120 та автомобиль ва бошқа техника бор. Бу қудратли машиналардан кеча-кундуз унумли фойдаланмоқдамиз. Йўл қурилишида икки смена бўлиб ишлаётирмиз. Чунки, Қарши даштини ўзлаштириш соҳасида амалга оширилаётган бошқа ишлар, чунончи уй-жой қурилиши учун бинокорлик, кўприк қуриш учун қурилиш материаллари ташиш, ўзлаштирилаётган ерларга машиналар келтириш йўлларга боғлиқдир. Йўл бўлмаса, бу ишлар тўхтаб қолади. Шу сабабли Қарши—Амударё йўлини тезроқ битказиш учун кечани кундузга улаб меҳнат қилмоқдамиз.

Қарши—Амударё автомобиль йўли фақат бинокорлик материаллари ташиш ва турли хил техникани қурилиш жойларига келтириш учунгина хизмат қилмайди. Унинг келажаги порлоқ. Янги ўзлаштирилган қўриқ ерларда етиштирилган мўл «оқ олтин» дурдоналари шу йўлдан ташилади. Бу эса бизни ана шу магистрал йўлни юқори сифатли қуриш учун курашга даъват этади. Биз Ватан даъватини бажо келтириш учун ҳамма чораларни кўрмоқдамиз. Йўл қурилишида бракка сира йўл қўймаслик учун интилмоқдамиз. Ҳозирча ишимизда нуқсон бўлгани йўқ, бундан кейин ҳам бўлмайди.

ҚАРШИ ДАШТИДА БИРИНЧИ НАВБАТДА 200 МИНГ ГЕКТАР ҚЎРИҚ ЕР ЎЗЛАШТИРИЛИБ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ОБОРОТИГА КИРИТИЛАДИ. АНА ШУ ЕРЛАРДА 20 ТА ЙИРИК СОВХОЗ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

КЕЙИНЧАЛИК БУ ДАШТДА 1 МИЛЛИОН 335 МИНГ ГЕКТАР ЕРДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИЛАДИ. ҲАММАСИ БЎЛИБ 100 ТА ЙИРИК СОВХОЗ ТУЗИЛАДИ. АНА ШУ СОВХОЗЛАР ҲАР ЙИЛИ МАМЛАКАТГА 1 МИЛЛИОН 820 МИНГ ТОННА ПАХТА ЕТКАЗИБ БЕРАДИГАН БЎЛАДИ.

ШЕРОБОД ЧЎЛИДА ҚАРИЙБ 130 МИНГ ГЕКТАР ЕР ЎЗЛАШТИРИЛАДИ ВА ЭКИНЗОРЛАРГА АЙЛАНТИРИЛАДИ.

ТИНИБ-ТИНЧИМАЙМИЗ

К. АБДУРАҲМОНОВ,
«Каршистепстрой»нинг шофери, коммунистик меҳнат зарбдори.

Биринчи қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи келаётган чўлқуварлар учун Қарши шаҳрида 11 минг кубометр уй-жой қуриш ва уни Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги кунигача фойдаланишга топшириш мажбуриятини олиб ишлаётир. Мен бу қурилишга тош, шағал ва бошқа қурилиш материаллари ташиб бераётирман. Бунинг учун менга бир самосвал машинаси топшириб қўйилган. Бу ишончни оқлаш учун курашиб, машинамни кўз қорачиғидай асраётирман ва унинг қувватидан тўла фойдаланмоқдаман.

Бизнинг ишимиз ғоят масъулиятли ва жуда фахрлидир. Чунки, материаллар вақтида етказиб берилмаса, қурилиш ишлари оёққа босмайди. Шу сабабли биз масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда ишлаб, ҳамма қурилиш материалларини жуда тез етказиб бермоқдамиз. Бизга берилган норма анча орқада қолди. Мен ҳар куни нормадаги 5-6 тонна ўрнига, 15 тоннага етказиб тош ва шағал ташиётирман.

Қарши чўлини ўзлаштириш ва у билан боғлиқ бўлган ишлар ҳали кўп. Чўлда катта-катта биноларнинг тезроқ қад кўтариши учун ҳаммамиз бир жон-бир тан бўлиб ишлаймиз, биринчи навбатда қурилиши лозим бўлган объектларнинг ҳаммасини вақтида ва юқори сифатли бажариш учун тиниб-тинчимаймиз.

ҳунаримиз бор. Учаламиз ҳам тракторчи, бульдозерчи, темир-бетон конструкцияларини монтаж қилувчи, бетончи ва электрпайвандчилик ҳунарларини мукаммал биламиз. Биз Шеробод чўлларида кўпроқ фойда келтирамиз, деб ўйлаймиз. Бизни чўлқуварлар сафига қабул қилсангизлар.

В. Т. Нидзельницкий,
В. А. Панчук,
Ю. П. Игнатьев.

Қалб сўзлари битилган бу аризаларда. Улар совет кишисига хос ғайрат ва шижоат билан чўлга отланаётган минглаб кишиларнинг вакилларидир. Уларга оқ йўл!

— Буларни албатта чақирамиз, — деди ўртоқ Золотарёв. — Улар — олтин одамлар. Уларни ва шуларга ўхшаш неча минглаб чўлқуварларни йўллар, йўлдошлар бирлаштиряпти. Ҳали ўртоқ Тихомиров айтгани каби мамлакатимизнинг турли бурчакларидан Шеробод чўлига келаётган кишилар бу ерда ўнлаб, юзлаб, минглаб дўст, йўлдош, кўмакдош орттирадилар. Бу ёғини сўрасангиз, ўзимиз ҳам кўплар билан қалин йўлдош бўлиб қолганмиз.

Бу сўзларнинг мағзини чақиб, яна давом эттиришга изоҳ бўлмаса керак, деб ўйлаймиз.

БОЙСУНЛИК БАҲРОМ ВА УНИНГ ШЕРИКЛАРИ

Яқинда республикамиз бўйлаб бир хушхабар тарқалди. Бойсундаги ўнбир йиллик мактабни муваффақиятли битирган 13 ўқувчи қалб амри билан Шеробод чўлини ўзлаштиришга бориш иштиёқини билдирибди. Яхши ватанпарварлик ташаббус бу.

Биз собиқ ўқувчилар, айни вақтда чўлқуварларни излаб, янгидан ташкил топган «Советобод» совхозига бордик. У ерда тракторчи Баҳром Хуррамов бошчилик қилаётган бригадада бўлдик. Бригадага 13 ўқувчи бирлашган экан. Азаматлар ўқишдан бўш вақтларида 60 гектар ер очиб, чигит экишибди. Лекин ёмғир устига ёмғир ёғиб, ғўза энди қўшқулоқ бўлганда эзиб ташлабди. Ўқувчилар саросимага тушмадилар, табиатдан хайр-эҳсон кутиб турмадилар. Кунлар сал исиши биланоқ яна ерга чигит қададилар. Бу гал уни бехато ундириб олдилар.

Бу ҳақда бригада бошлиғи Баҳром Хуррамов завқланиб гапиради. Чигит униб чиқиши билан яганани бошлаб юбордик, — дейди у. Шундан кейин культивацияга киришдик. Тракторни ўзим бошқардим. Ғўза қатор ораларини культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш ишларини бир-бирига қўшиб олиб бордик. Сувчиликни Исмат Худойқулов, Умбар Акрамов ва Хуррам Нормаматовлар олиб боришди. Улар кечаю кундуз далани тарк этмадилар. Ҳар туп ғўзани қалб меҳри билан парвариш қилдилар, қондириб суғордилар, мўл кўсак тугишига эришдилар. Шунинг учун ҳам уларга «Суғориш устаси» значоги берилди.

Ғўза ораладик. Ҳар тупида 10-15 тагача тўқ кўсак бор. Уларнинг 3-4 таси оппоқ оқариб ётибди. Пастки шохлардаги бўлиқ кўсаклар ҳам энди кулиб келяпти. Уч, тўрт кундан сўнг улар ҳам бодроқдек очилиб қолади.

— Аҳдимиз гектаридан 10 эмас, 20 центнердан, — дейди бригада бошлиғи Баҳром Хуррамов. — Биз шунча ҳосилни албатта оламиз. Бу, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллигига совғамиз бўлади.

Бойсунлик Баҳром Хуррамов ва унинг шериклари биринчи йили чўлда баракали ҳосил етиштиришибди. Ана шу ҳосилнинг 80 процентини Баҳромнинг ўзи «зангори кема»сида йиғиштириб олмоқчи. Пахтадан тоғ-тоғ хирмон яратаверинг. Шерободни гуллаётган водийга айлантираверинг, деймиз уларга.

ҚАШҚАМИЗ ТЎЛИБ ОҚАДИ

Қизгина, қирмизгина, ҳайда
қўйингни мен боқай,
Сувсиз ётган Сардобангдан
мен оқай...

«Ёзи билан Зебо» достонини ўқир экансиз, Қарши чўлларида, аниқроғи, Майманоқ деган жойда икки қалбнинг сув, обҳаёт, бахт-иқбол ҳақидаги ўйлари, орзу-умидлари кўз ўнгингизда гавдаланади.

Сардоба! Чўлнинг ҳар жой-ҳар жойида қадим замонда ғиштдан қурилган усти ёпиқ ҳовузчанинг номи бу. Илгари одамлар чўлда юрганларида, айниқса саратон палласида шу сардобалар ёнида тўхтаб ўтишаркан. Чунки бу сардобаларга қиш, баҳор фаслларида сув тўпланаркан. Ёзда ана шу сувдан одамлар баҳра олишаркан. Ўтмишда инсон қатра сувга зор бўлган. Зебонинг ошиғи Ёзи ҳам қуруқ бир сардобага дуч келиб, юқоридаги қўшиқни тўқиган, сув деб нола чеккан экан ўша замонда.

Совет ҳокимияти, улуғ Ленин халқ орзусини рўёбга чиқарди. Энди сардобалар ўтмишдан хотира бўлиб қолди. Инсон қадам босмаган чўлларга сув чиқаряпмиз, каналлар қазиб ҳаёт чашмасини оқизяпмиз. Буни Қарши чўлида олиб борилаётган ишлар мисолида кўриб, беҳад қувонасан, киши.

Қарши даштида бўлганимизда, Амударё ҳамда Қашқа дарёси ҳақида кўпгина илиқ гапларни эшитдик. Бу ҳақда С. Я. Жук номли Ленин орденли Бутуниттифоқ «Гидропроект» институтининг қидирув лойиҳа экспедицияси бошлиғи Николай Петрович Беспалов қисқагина гапириб берди:

Амударё «Қизилоёқ» деган жойдан жуда тез оқиб ўтади. Унинг оқиш тезлиги Волга дарёсиникидан ўн марта кўп. Ҳар йили Амударёдан 66 миллиард кубометр сув оқиб ўтади. Ана шу сув билан яна 4 миллион гектар ерни суғориш мумкин.

Эҳ-ҳе, Аму сувининг фойдалилигини айтмайсизми! Мутахассисларнинг аниқлашига қараганда, Амударё сувининг ҳар бир литрида ўсимлик учун фойдали бўлган 600 миллиграмм туз бор. Ҳатто, машҳур Нил дарёсининг суви ҳам бунчалик фойдали эмас.

Инсон яқин йиллар ичида Аму сувини Норак ГЭСи ва Навоий ГРЭСи зар кокилларида оқиб келган электр нурларининг бебаҳо қуввати билан ҳаракатга келган насослар орқали Қарши чўлига оқизади. Сувга ёлчимаган Қашқа дарёси яна тўлиб-тошиб оқа бошлайди.

Николай Петрович ҳақ гапни айтди. Шундан кейин биз Қашқа дарёсининг қуйи қисмида бўлдик. Бу дарё Косон бошқармасидаги Қарлиқ қишлоғидан ўтиб, чўл ўртасида кўринмай, панжаланиб кетаркан. Бу йил баҳорда шу қишлоққа ҳам сув келиб қолибди. Бу ерликлар Қарши чўлидан 180 гектар ерни ўзлаштириб, илк бор чигит экишибди. Атиги бир марта тўйиб сув ичган ғўзалар ҳозир кўкракка келади. Ҳар тупида 25-30 ва ундан ҳам кўп тўқ кўсак бор. «Муборак» наслчилик заводининг 4-фермаси жойлашган бу қишлоқ аҳли биринчи марта чигит экиб яхши иш қилибди. Аму суви бу ерларга етиб келгач, шу қишлоқнинг ўзида 5 минг гектар ерга чигит экса бўларкан.

— Бизнинг бригадамиз ҳам 60 гектар ерга чигит экди. Очиғини айтсам, пахтачилик билан биринчи марта шуғулланишимиз. Кўриб турибсиз. Қашқа дарёсининг оқоваси бизга аранг етиб келади. Бир сув билан ғўзамизни яшнатиб, кўсаклатиб олдик. Ҳосилни чамалаб кўрдик. Ишлаб чиқариш бошқармаси билан тузилган шартномага асосан гектаридан 8 центнер пахта топширишимиз керак. Лекин биз 25 центнердан берамиз деб турибмиз, — дейди бригадир Садир Ҳайдаров.

Қарлиқликлар шоду-хуррамлик билан пахта йиғим-теримига киришдилар. Улар биринчи йили пахта экиб, шунча ҳосил олишга жазм қилганлар. Аму суви келгач, улар чинакам пахтакор бўлиб қолишади. Бу ерда ким билан суҳбатлашманг, «Қашқамиз тўлиб оқадиган кунлар узоқ эмас», дейди.

Ҳа, у кун яқин!

С. ҚОДИРОВ,
А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ РЕВОЛЮЦИОН ЙЎЛИ*)

Партия КПССнинг XXII съездида қабул қилинган ўзининг **учинчи Программасида** мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг буюк илмий планини ишлаб чиқди, бу планни фалсафий, тарихий, иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан чуқур асослаб берди. Коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги кишини — коммунистик давр кишисини тарбиялаш — бу планнинг ўзаро маҳкам боғланган асосий звеноларидир. КПССнинг янги Программасида СССРда ва халқ демократияси мамлакатларида социализм қурилишининг тажрибаси, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракати тажрибаси умумлаштирилди, жаҳон тараққиётининг перспективалари илмий асосда ёритиб берилди. Бу Программа бутун инсониятга бахтли истиқбол йўлини очиб беради.

Янги тарихий босқичда совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи бўлган Коммунистик партиянинг роли янада ошди, партия фаолиятининг миқёслари ғоят кенгайди. Коммунистик қурилиш вазифаларининг мисли кўрилмаган миқёслари ва мураккаблиги, халқ ижодий активлигининг барқ уриб ўсганлиги, социалистик демократиянинг янада ривожланганлиги, илмий коммунизм назарияси аҳамиятининг ўсганлиги, бу назарияни ривожлантириш ва пропаганда қилиш — буларнинг ҳаммаси партиядан ўз раҳбарлигини юксак даражага кўтаришни, ўз ишларининг форма ва методларини доим такомиллаштириб боришини талаб қилди.

Социализм ғалаба қилганлиги ва СССРнинг коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврга кириши натижасида ички вазият ҳам, ташқи вазият ҳам тубдан ўзгарди. Партия бу вазиятда совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи ролини бажариб келмоқда. Партия социалистик қурилиш даврида синфий кураш шароитида иш олиб борди ва эксплуататор синфларга нисбатан диктатурани амалга оширган пролетариат партияси бўлди. Пролетариатнинг синфий давлати эксплуататорларнинг қаршилигини бостириш учун, социалистик қурилишни ташкил этиш, социализмнинг ғалабасини таъминлаш учун зарур эди. В. И. Ленин бундай деган эди: «Синфий курашни зарур деб биладиган марксизм бундай дейди: инсоният социализмга фақат пролетариат диктатураси орқали келади, социализмга бундан бошқа йўл йўқ»1).

Социализм тўла ғалаба қилиб, эксплуататор синфлар тугатилган ва совет жамиятида ғоявий-сиёсий бирлик билан жипслашган дўст синфларгина қолган бир пайтда давлат синфий ҳукмронлик қуролидан умумхалқ давлатига айланди. Социалистик мулкчиликнинг олий формаси билан боғланган энг илғор синф бўлмиш ишчилар синфи коммунизм қурилиши шароитида ҳам ўзининг раҳбарлик ролини сақлаб қолади, аммо v энди дўст синфларгина қолганлиги сабабли синфий ҳукмронликка муҳтож бўлмайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ишчилар синфининг партияси бўлиб қолгани ҳолда шу билан бирга совет халқининг авангардига айланди, ишчилар синфининг дунёқарашини, марксизм-ленинизм идеологиясини ўзига сингдириб олган бутун халқ партияси бўлиб қолди. Бу — партиянинг шундан аввалги даврда жамиятни социалистик негизда қайта қуриш, халқни ғоявий жиҳатдан тарбиялаш ва жипслаштириш соҳасида бажарган ҳамма ишларининг якуни бўлди.

КПСС ўз сиёсатида ва ўзининг амалий фаолиятида иш формалари ва методларини белгилашда реал вазиятни, совет жамияти тараққиётида ҳамда халқаро ҳаётда рўй бераётган объектив процессларни аниқ ҳисобга олишга асосланади. Марксчи-ленинчи партия учун муқаррар шарт бўлган ана шундай ёндошишгина тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқишни ва бу йўлни муваффақиятли суратда амалга оширишни таъминлайди. Ҳозирги замон бузғунчиларининг марксизмдан чекинишлари яна шундан ҳам иборатки, улар ижодий, диалектик методни унутиб қўйдилар, бу эса уларни ленинча йўлдан четга чиқиб кетишга, догматизмга, миллатчиликка ва сиёсат соҳасида авантюризмга олиб келди.

КПССнинг бутун халқ партиясига айланганлиги унинг кучларини кўпайтирди, партия таяниб турган социал базани янада кўпроқ кенгайтирди, партиянинг халқ билан алоқасини мустаҳкамлади.

Жамиятнинг синфий структурасида юз берган ўзгаришлар партиянинг ўз сафларини ғоявий жиҳатдан жипслаштиришга ёрдам берди. Партия ҳеч қачон ҳозирги вақтдагидек маҳкам бирлашган ва монолит бўлмаган эди. «Ким кимни енгади» масаласи ҳал этилган синфий кураш шароитларида антиленинчи фракциялар ва гуруҳларга қарши ғоявий кураш партия тараққиётининг қонуни эди. Ҳозирги вақтда бирор оппортунистик оқимлар пайдо бўлишига имкон берадиган социал база йўқ, партиянинг ажралиб кетиш хавфи йўқ, ҳолбуки, бир вақтлар шундай хавф бор эди. Аммо бу гапдан айрим шахслар ёки ҳатто айрим группалар эндиликда партия сиёсатига қарши кураш йўлига ўтолмайдилар, деган маъно келиб чиқмайди. Буржуа пропагандаси таъсирига берилиб кетган кишилар, ёки эскиликка муккасидан кетган ашаддий консерваторлар шундай йўлга ўтишлари мумкин. Маълумки, антипартиявий, фракциячи группа XX съезднинг ленинча йўлига жуда қаттиқ қаршилик кўрсатди. Бу группа партияни шахсга сиғиниш натижасида вужудга келган яроқсиз методларга қайтаришга уринган эди. Партия фракциячиларни ва нифоқчиларни тор-мор келтирди. Ўз сафларини ленинчи Марказий Комитет теварагига янада маҳкам жипслаштирди.

Партиянинг раҳбарлик фаолияти В. И. Ленин вафотидан кейин ҳали ҳеч қачон кейинги йиллардагидек бунчалик интенсив, ижодий ва самарали бўлмаган эди. Ленинча иш услуби учун характерли бўлган хусусиятлар — назарияни практика билан узвий равишда боғлаб бориш, коллектив раҳбарлик ва доим оммага таяниб иш кўриш, омма билан алоқани мустаҳкамлаш, омманинг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш партиянинг ана шу фаолиятида жуда яққол ифодасини топади. Ҳаётимизнинг шундай бир соҳаси йўқки, бунда партия буюк, ҳақиқатан ҳам тарихий муваффақиятларга эришмаган бўлсин.

Партия марксизм-ленинизмни янги тарихий вазиятда ва ижтимоий тараққиётнинг янги вазифаларига мувофиқ суратда ижодий ривожлантириб, ўзининг ички ва ташқи сиёсатини, ўз планларини назарий жиҳатдан асослаб берган энг муҳим янги хулоса ва қоидаларни, чунончи СССРда ҳозирги шароитда пролетариат диктатурасининг давлатининг умумхалқ давлатига айланиши тўғрисидаги, коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда партия ролининг ўсиб бораётганлиги ҳақидаги, социализмнинг ўсиб коммунизмга айланиши қонуниятлари ҳақидаги, коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш йўллари ҳақидаги, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги кишини тарбиялаш тўғрисидаги, капитализмдан социализмга ўтиш формаларининг хилма-хиллиги тўғрисидаги, ҳозирги даврда жаҳон урушининг олдини олиш имкониятлари тўғрисидаги, ҳозирги даврнинг характери ҳақидаги ва шу сингари масалалар тўғрисидаги янги хулоса ва қоидаларни таърифлаб берди.

Партия халқ хўжалигининг барча тармоқларини жадал ривожлантиришни, коммунизм моддий техника базасининг вужудга келтирилишини таъминлашни ўзининг асосий вазифаси деб билади. Халқ фаровонлигини тўхтовсиз ўстириш ва Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш асосларининг асоси шундан иборат. **Халқнинг фароғати тўғрисида, унинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партиянинг олий қонуни, Ленин васиятларини бажариш демакдир.** Социалистик экономикани тез суръатлар билан ривожлантириш — капитализм билан жаҳон миқёсидаги иқтисодий мусобақада ғалаба қозонишнинг гарови ва жаҳондаги озодлик ҳаракати ишига қўшиладиган энг катта интернационал ҳиссадир.

Коммунистик партия марксча-ленинча назарияга таяниб, саноатда ҳам, хусусан анча вақт орқада қолиб келган қишлоқ хўжалигида ҳам бир қанча жуда йирик, чинакам революцион тадбирларни ишлаб чиқди ва амалга оширди.

Бутун халқ хўжалигини замонавий техника асосида техника жиҳатдан реконструкция қилиш амалга оширилди. Партия саноатнинг энергетика, химия, электроника, машинасозлик каби энг прогрессив тармоқларини тез ривожлантириш учун қатъий чоралар кўрди. Мамлакатни ёппасига электрлаштиришдан иборат ленинча идея, коммунистик қурилишнинг ўзаги бўлган ана шу идея муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда, химия индустрияси ривожланиб бормоқда.

Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1963 йил) Пленумида бундай деган эди: «Агарда Владимир Ильич Ленин ҳозир ҳаёт бўлганида, эҳтимол, тахминан шундай деган бўлур эди: Коммунизм — Совет ҳокимияти ва бутун мамлакатни электрлаштириш ва халқ хўжалигини химиялаштиришдир»1).

Илмий-техника тараққиёти негизида меҳнат унумдорлиги тез ўсмоқда. Меҳнат унумдорлиги янги ижтимоий тузумнинг ғалабаси учун асосий ва ҳал қилувчи шартдир.

Партия кўрган тадбирлар натижасида ҳаётий муҳим соҳа бўлмиш қишлоқ хўжалигида туб силжишлар юз берди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантирмай туриб, коммунизм ғалаба қилиши мумкин эмас. Қўриқ ва бўз ерлар жуда катта массивларининг ўзлаштирилганлиги, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ўз меҳнати натижаларидан моддий манфаатдорлиги принципининг кучайтирилганлиги, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасининг мустаҳкамланганлиги, машина-трактор станцияларининг қайта ташкил этилганлиги ва колхозларга техника сотилаётганлиги, коммунистик қурилишда совхозлар ролининг оширилганлиги, колхоз ва совхозларда планлаштириш тартибининг такомиллаштирилганлиги, қишлоқ хўжалигига партия ва давлат раҳбарлигининг қайта қурилганлиги ана шундай тадбирлардандир. Партия ўғитлардан кенг кўламда фойдаланиш, суғориш ишларини ривожлантириш, комплекс механизациялаш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялаштириш, уни интенсивлаштиришдан иборат буюк программани ишлаб чиқди ва муваффақиятли амалга оширмоқда.

Партия ленинча традицияларга қаттиқ амал қилиб, халқ хўжалигига ўз раҳбарлиги форма ва методларини доим такомиллаштириб бормоқда. Халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг қайта қурилиши бу раҳбарликни бир мақсадни кўзда тутиб янада конкретроқ раҳбарликка айлантириш, халқ хўжалигининг малакали кадрлар билан мустаҳкамлашга, меҳнаткашларнинг мумкин қадар кенгроқ табақаларини ишлаб чиқариш ишларида актив қатнаштиришга қаратилган.

Партия коммунизм қурилиши шароитларида меҳнаткашларни ва аввало ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашга, марксизм-ленинизм ғояларини пропаганда қилишга жуда катта эътибор бермоқда. Партия КПСС Программасининг амалга оширилишини идеологик жиҳатдан таъминлашни, коммунизмнинг моддий техника базасини яратишни, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантиришни, янги кишини тарбиялашни, сиёсий ҳушёрликни оширишни, империалистик идеологияга қарши, ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши ҳужумни кучайтиришни бу соҳада ўз вазифаси деб билади. Партия коммунизмнинг актив ва онгли меҳнаткашларини меҳнат руҳида тарбиялашни, совет кишиларида илмий дунёқараш ва коммунистик ахлоқни шакллантиришни ўзининг диққат марказига қўйди. Партия антикоммунизм реакцион идеологиясининг қабиҳ таъсирига қарши қатъий кураш олиб бормоқда, икки идеологиянинг тинч-тотув яшашини сохтакорлик ва хоинлик билан тарғиб этувчиларга зарба бермоқда.

Совет Иттифоқи ва бутун жаҳон социализм системасининг халқаро тараққиётга кўрсатаётган таъсирининг ўсиб бораётганлиги партиянинг ташқи сиёсати олдига янги вазифаларни қўйди, партиянинг жаҳон миқёсида муваффақиятли иш олиб бориши учун янги имкониятларни ҳам вужудга келтирди. Жаҳон социализм системасининг ривожланиши ва муваффақиятларга эришиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партия ташқи сиёсатининг биринчи ва энг муҳим вазифасидир. Бу сиёсат коммунизмнинг янги ғалабалари учун халқаро майдонда қулай шарт-шароитларни вужудга келтиришни таъминлашга қаратилган. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бошқа қардош партиялар билан биргаликда социалистик мамлакатлар ўзаро муносабатларининг пролетар интернационализмига — тўла тенг ҳуқуқлилик, бир-бирларининг мустақиллиги ва суверенитетини ҳурмат қилишга қардошларча ўзаро ёрдам ва ҳамкорликка асосланган принципларини батафсил белгилаб берди. КПСС ва Совет давлати жаҳон империализмига қарши турган асосий куч бўлмиш социалистик лагерининг иқтисодий ва сиёсий қудратини мустаҳкамлаш ишига катта ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бизнинг партиямиз ва халқимиз социалистик мамлакатлар қардош оиласи олдидаги, шунингдек бутун дунё меҳнаткашлари олдидаги интернационал бурчини аввало СССРда коммунистик қурилишнинг жуда катта муваффақиятлари билан, шунингдек социалистик лагердаги мамлакатлар билан иқтисодий ва сиёсий ҳамкорликни тобора кенгайтириш, уларга ҳар томонлама ва беғараз ёрдам бериш йўли билан бажармоқдалар.

Миллий озодлик ҳаракатига ёрдам бериш партиянинг ташқи сиёсатида катта ўрин олади. Илгариги мустамлакалар ва ярим мустамлакалар ўрнида вужудга келган ёш миллий давлатлар СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг беғараз ёрдами туфайли ўз экономикаларини муваффақиятли суратда ривожлантирмоқдалар ва сиёсий озодликни қўлга киритиш билан бирга иқтисодий озодликка ҳам эришмоқдалар. Ана шу мамлакатларнинг бир қанчасида чуқур демократик социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Бу ўзгаришлар уларнинг социалистик тараққиёт йўлига ўтишлари учун ёрдам беради.

Партия замонамизнинг буюк революцион кучларини — жаҳон социализм системаси, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракатини умумий бир оқимга қўшиб юборишдан иборат объектив процессга ҳар томонлама кўмаклашишни ўз олдига вазифа қилиб қўйди. Жаҳон революциясининг буюк дарёсига айланаётган ана шу қудратли оқим империализмни ер юзидан супуриб ташлай олади ва ер юзида социализм ҳамда коммунизмни барқарор қила олади. Ҳозирги замон улуғ революцион кучларининг бирлиги учун курашдан ҳам муҳимроқ ва олижанброқ вазифа йўқ. Шу сабабли революцион кучларни бир-биридан ажратиб юбориш, миллий озодлик ҳаракатини жаҳон социализм системасидан ва халқаро ишчилар синфидан ажратиб қўйиш, уларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш йўлига очиқдан-очиқ ўтиб олган ҳозирги замон бузғунчиларининг хатти-ҳаракатига асло йўл қўйиш мумкин эмас. Бундай йўл тинчлик, демократия ва социализм ишига жуда катта зарар етказиши мумкин.

Бизнинг партиямизнинг бутун фикри-зикри ва куч-ғайрати ҳамиша тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, миллионларча кишиларнинг ёстиғини қуритиш ва уларни азоб-уқубатларга дучор қилиши мумкин бўлган термоядро урушининг олдини олиш учун курашга қаратилгандир. КПСС Программасида бундай дейилади: **«Энг муҳими — термоядро урушининг олдини олишдан, унинг бошланиб кетишига йўл қўймасликдан иборат...** Қудратли социалистик лагернинг, тинчликсевар носоциалистик давлатларнинг, халқаро ишчилар синфининг ва тинчлик ишини ҳимоя қилаётган барча кучларнинг бирлашган куч-ғайратлари билан **жаҳон урушининг олдини олиш мумкин... Урушларни йўқотиш, ер юзида абадий тинчлик ўрнатиш — коммунизмнинг тарихий вазифасидир»**1)

Бизнинг шонли партиямиз, унинг содиқ ленинчи Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети тинчлик ва коммунизм ишининг ғалабаси учун, инсониятни жаҳон термоядро уруши фалокатларидан қутқазиш учун курашиб, большевизм ва жаҳон революцион ҳаракатининг бутун тарихий тажрибасига, марксизм-ленинизм назариясига таяниб иш кўрмоқдалар. Коммунистлар, чинакам марксчи-ленинчилар инсоният тараққиёти учун энг изчил ва энг қатъий кураш олиб борib, ҳозирда ҳам **давримиз ақл-идрокининг** тимсол мужассами бўлмоқдалар. Бизнинг партиямиз доно ва эпчил ленинча стратегия ҳамда тактикани амалга ошириб, ана шу жаҳоншумул-тарихий вазифани бажариш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўрмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тинчлик ва халқлар хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб, СССРнинг мудофаасини мустаҳкамламоқда. Эндиликда бутун прогрессив инсоният тинчлик посбони бўлган Совет Иттифоқининг ядро қудрати империалистик уруш кучларини тийиб қўйганлигини эътироф этмоқда.

КПСС ва Совет давлатининг турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципга асосланган тинчликсеварлик ташқи сиёсати ғоят инсонпарвар сиёсатдир. Бу сиёсат бутун прогрессив инсониятнинг муҳаббати ва қўллаб-қувватлашига сазовор бўлди. Совет давлати, бутун социалистик лагерь жаҳон халқлари олдида агрессия ва урушга қарши мустаҳкам қалқон бўлиб турибди. КПСС бошқа қардош коммунистик ва ишчи партиялар билан биргаликда, ишчилар ҳаракати сафларини бузаётган ва заифлаштираётган ҳамда объектив суратда империализмга ёрдам бераётган ревизионизм, догматизм ва сектантликка қарши тинмай кураш олиб бормоқда; барча мамлакатлардаги марксчи-ленинчи партияларнинг жипслиги тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқда, интизом ва пролетар бирдамлиги намунасини, ўзининг интернационал бурчига садоқат намунасини кўрсатмоқда.

Бизнинг партиямиз коммунистик ва ишчи партияларнинг 1960 йил ноябрь ойида бўлиб ўтган Кенгаши қабул қилган қоидага доим амал қилиб келмоқда: «Ҳар бир мамлакатдаги ишчилар синфи ишининг муваффақияти барча марксчи-ленинчи партияларнинг интернационал бирдамлигини талаб этади. Ҳар бир партия ўз мамлакатининг ишчилар синфи, меҳнаткашлари олдида, бутун халқаро ишчи ва коммунистик ҳаракат олдида жавобгардир»1).

Социалистик лагердаги мамлакатларнинг, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосидаги монолит жипслиги ер юзида тинчлик ва социализмнинг ғалаба қилиши учун энг муҳим шартдир. Социалистик лагерь, халқаро коммунистлар армиясининг бирлиги — уларнинг куч ва қудрати, ғалаба қозонишининг асосий манбаи ана шундадир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шонли 70 йиллиги кунида марксча-ленинча қардош партияларнинг партиямиз Марказий Комитети ленинча йўлига ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг фаолиятига берган юксак баҳолари билан совет коммунистлари фахрлана оладилар. Ана шу қардош партиялар шахсга сиғинишни фош қилишда, марксча-ленинча назарияни ижодий ривожлантиришда, буюк революцион ўзгаришларни амалга оширишда Н. С. Хрушчевнинг ролини алоҳида таъкидлаб кўрсатдилар. Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1960 йилда бўлиб ўтган Кенгаши чиқарган Баёнотда бундай дейилади: «Коммунистик ва ишчи партиялар якдиллик билан шуни айтадиларки, халқаро коммунистик ҳаракатнинг энг тажрибали ва энг чиниққан отряди бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси жаҳон коммунистик ҳаракатининг ҳамма таниган авангарди бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади»2).

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бутун шонли тарихий йўли миллионларча кишиларнинг ақл-идроки ва қалбини эгаллаган ҳамда бутун инсониятнинг ҳаётини ўзгартирувчи қудратли моддий куч бўлиб қолган марксизм-ленинизмнинг ғалабасини тасдиқлайди.

Инсониятнинг олға қараб борувчи, прогрессив тараққиётининг буюк диалектик қонуниятини, ҳаракатдаги чекинишлар орқали, тарихнинг барча эгри-бугри йўллари орқали, барча ғовлар ва қийинчиликлар орқали, ўзига йўл топиб олаётган қонуниятни партиямизнинг қаҳрамонона тарихида, мамлакатимизнинг тарихида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Социализм ғоят катта кучларга эга эканлигини, инсоният эндиликда тараққиётнинг порлоқ имкониятлар яратиб берувчи янги босқичига ҳақиқатан ҳам ўтганлигини исбот қилиб берган Совет Иттифоқи тажрибасининг аҳамиятини энди ким инкор эта олади? Совет экономикаси урушлар ичида энг кўп вайронгарчилик келтирган урушдан кейин тикланиш даврининг мислсиз қийинчиликларини енгиб, ишлаб чиқарувчи кучлар тараққий эттиришда АҚШдагидан кўра, анча юксакроқ суръатларга эришди ва урушдан ҳеч зарар кўрмай, балки уруш туфайли бойиб олган ана шу энг бой капитализм мамлакатига муваффақиятли суратда етиб олмоқда. Совет Иттифоқи космосга биринчи бўлиб йўл очди.

Ҳатто социализм душманлари, марксизмни «рад қилувчилар» ҳам рад этиб бўлмайдиган бу фактни ва унинг юз миллионларча кишилар онгига кўрсатаётган ҳал қилувчи таъсирини тан олишга мажбур бўлдилар. Улар марксизмнинг обрў-эътибори Совет Иттифоқи ва бутун социалистик система кучи ва обрў-эътиборининг ўсиши билан, Совет Иттифоқи халқлари фаровонлигининг ўсиши билан бирга ортиб бораётганлигини кўриб турибдилар. Улар марксизм кишиларнинг ақл-идрокини эгаллаш учун курашда ғалаба қилаётганлигини эътироф этишга мажбурдирлар.

КПСС тарихи шуни кўрсатадики, партия ўз сафларининг ленинча бирлиги принципларига содиқлиги билан, жамият тараққиётининг объектив қонунларига мос бўлган ўз сиёсатининг тўғрилиги туфайли турли-туман антиленинчи нифоқчи оқимларни, фракцияларни, антипартиявий группаларни доим енгиб келди.

Хитой раҳбарлари ўзларининг бузғунчилик, авантюристик ишлари билан вужудга келтираётган қийинчиликларни ҳозирги вақтда ҳам Ленин партияси бошқа марксча-ленинча партиялар билан биргаликда бартараф қилолишига шак-шубҳа йўқ. Жаҳон социалистик системаси ва халқаро ишчилар синфи ҳал қилувчи роль ўйнагани ҳолда, жаҳон революцион процесси бирлигининг тарихий зарурлиги марксизм-ленинизмдан чекинувчиларнинг ҳар қандай ревизионистик ва бузғунчилик ҳаракатларини енгиб ўтиб, ўзига йўл очиб олади.

Хитой раҳбарлари коммунистик ва ишчи партияларнинг 1960 йилда бўлиб ўтган кенгашида биргаликда қабул қилинган Баёнотдан воз кечганликларини 1964 йилда очиқдан-очиқ эълон қилдилар. Улар бошқа партиялар билан биргаликда қабул қилинган умумий, принципиал қарорларнигина эмас, балки ХКП VIII съездида қабул қилинган ўз қарорларини ҳам ошкора ревизия қилдилар. ХКП VIII съездининг қарорларида XX съезднинг ленинча йўли ижобий аҳамиятга эга эканлиги эътироф этилган эди ва КПСС ҳамда Совет Иттифоқига нисбатан дўстона йўл тутилган эди. Хитой раҳбарлари троцкизмнинг энг разил усулларини эсга туширадиган методларни қўллаб, миллатчилик ва бузғунчилик ҳаракатларининг хатарли йўлига тушиб олдилар.

Бизнинг партиямиз ленинча принципларга таяниб, ревизионизм, догматизм, сектантликка қарши, янги троцкизмга қарши, марксизм-ленинизмнинг поклиги учун халқаро коммунистик ҳаракат сафларини мустаҳкамлаш учун муросасиз кураш олиб бормоқда.

Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизм таълимотини ижодий тарзда ривожлантирувчи янги Программаси билан коммунизмнинг инсониятга яратиб бераётган реал, конкрет истиқболларни кўрсатди. Хўжалик қурилишида, социалистик демократияни ривожлантиришда эришаётган ҳар бир янги ютуғимиз антикоммунизмга янги зарба бўлиб тушади, социализм ва коммунизм қурувчилар сафларини кўпайтирмоқда ва кўпайтираверади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тарихи ўзининг бутун давомида шу нарсани яққол исбот этадики, марксизм-ленинизм революцион таълимотига садоқат; янги тарихий шароитларда марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда ривожлантириш; революцион назария поклигини ҳимоя қилиш учун икки фронтда — марксизм-ленинизмни реформистларча ревизия қилишга қарши ва сиёсатда догматизм, сектантчилик, сохта революцион авантюризмга қарши кураш; стратегия ва тактиканинг тўғрилиги; партиянинг илмий жиҳатдан асослаб берилган сиёсати; партиянинг халқ билан чамбарчас боғланганлиги; партиянинг сиёсий йўли тўғрилигига халқ оммасини ишонтира билиш; халқнинг партияни қўллаб-қувватлаши барча қийинчилик ва ғовларни енгиб ўтишнинг битмас-туганмас манбаи, партиянинг ҳаётбахш кучидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг шонли ишлари билан марксизм-ленинизм революцион таълимотига чексиз содиқ бўлишнинг, марксизмнинг жонини — унинг пролетар революцияси методологияси бўлган революцион диалектикасини чуқур тушунишнинг юксак намуналарини, пролетар интернационализми принципларига садоқат намуналарини кўрсатди. КПСС тарихи — ҳаракатдаги, ижодий ривожланишдаги марксизм-ленинизмдир.

Буюк интернационал, абадий барҳаёт, ижодий ривожланувчи марксизм-ленинизм таълимоти енгилмасдир.

Ленин партиясининг иши енгилмасдир.

(«ПРАВДА», 23 сентябрь).

1) В. И. Ленин. Асарлар 29-том, 366-бет.

*) Боши «Совет Ўзбекистони»нинг 22, 23 сентябрь сонларида босилган.

1) Н. С. Хрушчев. Химия саноатини жадал ривожлантириш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг ва халқ фаровонлигини оширишнинг энг муҳим шартидир. 12-бет, Ўздавнашр.

1) Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди. Стенографик ҳисобот, III том, 292, 293-бетлар.

1) Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг кенгашининг ҳужжатлари. 54-бет, Ўздавнашр.

2) Коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари кенгашининг ҳужжатлари. 55-бет.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЖАҲОН ЁШЛАРИ, САФЛАРНИ ЖИПСЛАШТИРИНГИЗ!

Ёшлар ва студентлар жаҳон форуми Москвада еттинчи кун давом этмоқда. 22 сентябрда Союзлар уйининг Колонна залида комиссияларнинг иши давом қилди.

Умумий, сиёсий масалалар билан шуғулланувчи комиссия мажлисида сўзга чиққанлар озодлик учун кураш билан тинчлик учун кураш бир-бирига чамбарчас боғланганлигини қайта-қайта уқтирмоқдалар. Конго (Браззавиль) миллий революцион ҳаракат ёшларининг вакили Ипполит Кимбемба, курд вакили Саох Амин Дизаи ва бошқа кўп нотиқлар ҳам шу фикрни такрорламоқдалар.

Иорданиядан келган йигит айтдики, Иордания ёшлари барча араб халқлари билан биргаликда мустақилликни мустаҳкамлаш, сиёсий ҳуқуқлар учун, бутун дунёда тинчлик учун курашмоқдалар, уч муҳитда атом қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Москва шартномасини қизғин қувватламоқдалар.

Делегатлар Болгария вакили Иван Абажиевнинг нутқини қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сурия вакили Мусэр Шамэ минбарга чиқади. Араб халқлари, дейди у, курашаётган мамлакатларнинг халқлари билан ҳамжиҳатдирлар. Жазоир билан Бирлашган Араб Республикасининг намунаси биз учун ибратдир. Бизнинг халқимиз миллий мустақиллик учун кураш демократик эркинликлар учун кураш билан чамбарчас боғланган деб ҳисобламоқда. Араб ёшлари ҳарбий базалар тугатилсин, ер юзида тинчлик сақлаб қолинсин, деган даврнинг қатъий талабини қувватламоқдалар.

Бизнинг халқимиз, деди Мариан Ренке (Польша), фашизмнинг бутун даҳшатларини ўз бошидан кечирди, у герман империализмининг тикланишига қатъиян қарши. Германия проблемасининг тинч ҳал қилинишини талаб этмоқда.

Колумбия ёшларининг вакили ўз мамлакатидаги чуқур иқтисодий ва сиёсий танглик ҳақида гапириб берди.

Япония вакили Минори Сузуки айтдики, япон халқи атом урушининг даҳшатларини жуда яхши билади. Нагасаки ва Хиросима фожиасини унутгани йўқ, шу сабабли ёппасига қуролсизланиш ва тинч-тотув яшашни ёқлаб овоз бермоқда.

Бошқа комиссияларда ҳам делегатлар тинч-тотув яшаш проблемаси тўғрисида гапирмоқдалар. Тинчлик, миллий озодлик ва қуролсизланиш учун кураш проблемаларини муҳокама қилаётган тўртинчи комиссияда нотиқлар бирин-кетин сўзга чиқиб, турли сиёсий тузумдаги давлатлар тинч-тотув яшаши керак, деган идеяни қувватламоқдалар.

Африкада 50 миллион аҳолиси бўлган энг катта мамлакат — Нигерия ёшларининг вакили Ласиси Осунда ҳам социализм лагери билан ҳамдўстликни мустаҳкамлаш зарурлигини айтди.

Угандадан келган вакил Пичо Али бундай деди:

— Москва ҳам, форум ҳам жуда гўзал. Биз совет кишиларининг самимий меҳмондўстлигини умрбод унутмаймиз. Биз қалбларингизнинг ҳароратини Москвадан ўзимиз билан бирга олиб кетамиз, бу унутилмас учрашув тўғрисида ўз ватанимизда гапириб берамиз.

Иқтисодий проблемаларни муҳокама қилаётган иккинчи комиссия мажлисида сўзга чиққанлар янги мустамлакачилик сиёсатини кескин фош қилмоқдалар.

Сурия вакили Монзер Шамаа ҳам империалистик мамлакатларнинг янги мустамлакачилик сиёсатини қоралаб гапирди.

Сўнгра Дания, Конго (Леопольдвиль) ёшларининг делегатлари, Халқаро студентлар союзининг, Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг вакиллари бирин-кетин минбарга чиқиб, Ғарбий Германия империализмининг «ёвошлиги» тўғрисидаги гаплар жаҳон ёшларини лақиллата олмайди, деб қатъий қилиб айтдилар.

Тўртинчи комиссия мажлисида совет делегати Юрий Ельченко ёшлар ва студентлар ташкилотларининг тинчлик учун курашини активлаштириш тўғрисида таклиф киритди.

(ТАСС мухбирлари).

ЎЗБЕКИСТОН ЎЗ ТАЖРИБАСИНИ РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАР БИЛАН БАҲАМ КЎРМОҚДА

ТОШКЕНТДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР ОЧИЛДИ

Жаҳондаги 36 мамлакатнинг вакиллари Ўзбекистон саноатини ривожлантириш тажрибасини ўрганишга қарор бердилар. Шу сабабли, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Осиё, Африка, Латин Америкаси ва Европа мамлакатларининг БМТдан стипендия олувчи кишилар учун «Экономикани ривожлантиришда саноат комплексларининг роли» семинарини ўтказиш мақсадида республика пойтахти — Тошкентни танлаб олганлиги бежиз эмас.

22 сентябрда семинар очилди. Ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Госплани раиси С. К. Зиёдуллаев семинарни очди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов Ўзбекистон ҳукумати номидан семинар қатнашчиларини қизғин табриклади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари У Таннинг вакили, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти индустриал тараққиёт маркази технология бўлимининг директори Н. К. Григорьев Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номидан семинар қатнашчиларини табриклади.

Семинарда техника ёрдами комиссари, БМТ иқтисодий ва социал ишлар департаментининг бошлиғи Виктор Хунинг телеграммаси ўқиб берилди. Виктор Ху ўз телеграммасида БМТнинг саноат тараққиётини жадаллаштириш программасининг бир қисми бўлган ана шу тадбирни амалга ошириш учун шарт-шароит яратиб бериш ишини ҳамташаббускор сифатида бажонидил қўллаб-қувватлаганлиги учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари номидан Совет ҳукуматига эўр ташаккур изҳор қилди.

Семинар қатнашчилари — лекторлар Москва, Тошкент, Душанба ва бошқа шаҳарларнинг атоқли олимлари, саноатни планлаштириш ва ташкил этиш соҳасида ишловчи йирик мутахассислар билан таништирилди.

Семинарнинг программаси икки ҳафтага мўлжалланган. Чет эл мутахассислари бир қанча лекцияларни тинглайдилар, бир қатор корхона ва қурилишларга борадилар, ўзбек халқининг ҳаёти, турмуши ва маданияти билан танишадилар, Тошкент, Самарқанд, Олмалиқ, Чирчиқ ва Янгиернинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирадилар.

Семинар директори, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти индустриал тараққиёт маркази технология бўлими илмий ва технология тадқиқотлари секциясининг бошлиғи доктор Ражаникат С. Десай ЎзТАГ мухбирлари билан суҳбатда семинарга жуда яхши тайёргарлик кўрилганлигидан мамнун эканлигини билдирди. С. Десай қуйидагиларни таъкидлади: «Совет Иттифоқининг тажрибаси ривожланиб бораётган мамлакатлар учун жуда ибратлидир ва Осиё, Африка, Латин Америкаси ҳамда Европа давлатларидан бу ерга келган мутахассислар катта манфаат кўра оладилар».

Семинар қатнашчилари кечқурун Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. (ЎзТАГ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Қочқоқ ва Ҳожи Абрек** (М. Ю. Лермонтов туғилган кунининг 150 йиллиги олдидан, мактаб ўқувчилари учун). 18.45 — **Ишончли фактлар** (илмий-оммабоп фильм). 18.55 — **Телевизион янгиликлар**, 19.10 — **«Ошиқлар» ва «Пичоқлар»** (бадиий фильм).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.40 — **Телевизион янгиликлар**, 20.55 — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан. **Рассом Р. Аҳмедов**, 21.15 — Ўзбек фильмлари фестивали. **Алишер Навоий** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IX да **Хоразм қўшиғи**, 25/IX да **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IX да **Номус**, 25/IX да **Биринчи муҳаббат**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IX да **Инни билагузук**, 25/IX да **Ҳожи Каримнинг ойга саёҳати**.

Оқтепа массив, 13-уй, 6-квартирада турувчи Ҳусаин Ҳамзич Султанаевнинг шу квартирада турувчи Амина Исмаиловна Урмеевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 11937. ИНДЕКС — 64543. Н. Б. — 222.